

RECEȚIONAT

Agencia Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

pentru etapa 2023

privind implementarea proiectului din cadrul

Programului de Stat (2020–2023)

Proiectul Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova

Cifrul proiectului 20.80009.0807.29

Prioritatea Strategică Provocări societale

Rectorul/Directorul organizației

STRATAN ALEXANDRU

Consiliul științific/Senatul

STRATAN ALEXANDRU

Conducătorul proiectului

COLESNICOVA TATIANA

L.Ș.

Chișinău 2024

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele etapei 2023
2. Acțiunile planificate și realizate în 2023
3. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba română (Anexa nr. 1)
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba engleză (Anexa nr. 1)
5. Impactul științific/social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2023:
 - Lista publicațiilor științifice 2023 (Anexa nr. 2)
 - Lista participărilor la conferințe
 - Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media
7. Executarea devizului de cheltuieli (Anexa nr. 3)
8. Componența echipei proiectului pentru anul 2023 (Anexa nr. 4)
9. Informații suplimentare (Anexa nr.5)

1. Scopul etapei 2023 conform proiectului depus la concurs (obligatoriu)

Scopul proiectului constă în aplicarea instrumentelor inovatoare axate pe sporirea accesului populației la serviciile de infrastructură socială

2. Obiectivele etapei 2023 (obligatoriu)

- 1) Analiza și identificarea problemelor privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială.
- 2) Elaborarea instrumentelor inovatoare privind sporirea accesului populației Republicii Moldova la serviciile infrastructurii sociale.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2023 (obligatoriu)

- 1) Evaluarea infrastructurii sociale care reprezintă construcția de întreținere a unor facilități care susțin serviciile sociale. Tipurile de infrastructură socială includ asistența medicală (centre ale medicilor de familie, spitale), educația (grădinițe și școli), gospodării locativ-comunale.
- 2) Evaluarea situației și elaborarea indicatorilor în domeniul accesului public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale. Identificarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la sistemul de servicii locativ-comunale și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale.
- 3) Evaluarea situației în domeniul accesului la serviciile de educație pentru categoriile vulnerabile ale populației: copii din mediul rural, în special din familii social defavorizate; copii cu dizabilități; copii ai căror părinți sunt plecați în străinătate; tinerii din mediul rural; persoane în etate.
- 4) Evaluarea situației în domeniul accesului la servicii de sănătate pentru categoriile vulnerabile ale populației: copii, adolescenți și tineri; persoane cu dizabilități; persoane în etate; femei în vârstă reproductivă; persoane din mediul rural și cu venituri mici; persoane infectate și afectate de HIV și SIDA.
- 5) Îmbunătățirea calității vieții populației țării prin dezvoltarea infrastructurii sociale.
- 6) Perfecționarea mecanismelor de asigurare a unui acces sporit al populației la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale.
- 7) Aplicarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile educaționale de calitate. Elaborarea recomandărilor privind utilizarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile educaționale de calitate.
- 8) Aplicarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile de sănătate de calitate. Elaborarea recomandărilor privind utilizarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile de sănătate de calitate.
- 9) Diseminarea rezultatelor proiectului și alte activități.

4. Acțiunile realizate (obligatoriu)

- 1) A fost analizată infrastructura socială care reprezintă construcția de întreținere a unor facilități care susțin serviciile sociale.

- 2) A fost evaluată situația și au fost elaborați indicatorii în domeniul accesului public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale. Au fost identificate instrumentele inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la sistemul de servicii locativ-comunale și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale.
- 3) A fost evaluată situația în domeniul accesului la serviciile de educație pentru categoriile vulnerabile ale populației: copii din mediul rural, în special din familii social defavorizate; copii cu dizabilități; copii ai căror părinți sunt plecați în străinătate; tinerii din mediul rural; persoane în etate.
- 4) A fost evaluată situația în domeniul accesului la serviciile de sănătate pentru categoriile vulnerabile ale populației: copii, adolescenți și tineri; persoane cu dizabilități; persoane în etate; femeii în vârstă reproductivă; persoane din mediul rural și cu venituri mici; persoane infectate și afectate de HIV și SIDA.
- 5) Au fost elaborate propuneri privind îmbunătățirea calității vieții populației țării prin dezvoltarea infrastructurii sociale.
- 6) A fost propusă perfecționarea mecanismelor de asigurare a unui acces sporit al populației la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale.
- 7) Au fost aplicate instrumentele inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile educaționale de calitate. Au fost elaborate recomandările privind utilizarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile educaționale de calitate.
- 8) Au fost aplicate instrumentele inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile de sănătate de calitate. Au fost elaborate recomandările privind utilizarea instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea accesului populației la serviciile de sănătate de calitate.
- 9) A fost elaborat, diseminat și analizat chestionarul privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale și la compensarea resurselor energetice consumate în perioada rece aa.2022-2023.
- 10) A fost elaborat, diseminat și analizat chestionarul cu privire la evaluarea accesibilității populației Republicii Moldova la infrastructura educațională și cea medicală.
- 11) Au fost diseminate rezultatele proiectului și realizate alte activități în cadrul conferințelor internaționale și meselor rotunde internaționale.
- 12) Au fost gestionate paginile oficiale ale Proiectului PS pe Telegram-canal și Facebook în scopul diseminării rezultatelor proiectului și altor activități realizate în cadrul acestuia.
- 13) Au fost elaborate articolele științifice cu rezultatele obținute în Proiect, etapa anului 2023.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Cercetările etapei anului 2023 s-au axat pe analiza și identificarea problemelor privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială.

Astfel, au fost analizate problemele asociate accesului la serviciile de infrastructură socială, cu accent pe educație și sănătate, accesul public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada

rece a anului, în Republica Moldova și identificate soluții menite să faciliteze și să îmbunătățească calitatea și accesul la aceste servicii.

În Republica Moldova se atestă un deficit acut de cadre didactice. 1/3 din cadrele didactice sunt pensionari, se atestă o deficiență de profesori tineri. Raportul dintre numărul de profesori și numărul de elevi este în creștere – în 2022/23 Republica Moldova avea în medie 13 elevi per profesor (față de 11 în 2015/16) în învățământul primar și secundar, în municipiul Chișinău – 15 elevi pe profesor (față de 12 în anul 2015/16). Media europeană este 15. Există disparități regionale în accesul la serviciile de infrastructură educațională. Zonele rurale se confruntă cu infrastructură școlară precară, resurse didactice limitate, facilități sanitare neadecvate, acces limitat la tehnologie, oportunități limitate de învățare. În ultimii ani, școlile cu un număr redus de elevi, în special, din mediul rural au fost închise. Această închidere a școlilor va continua în contextul declinului demografic cu care se confruntă Republica Moldova. Totodată, reforma sistemului educațional prevede o atenție mai sporită acordată dezvoltării școlilor mari. Modalitatea de finanțare a școlilor se va face în baza costului standard per elev. Aceasta va favoriza școlile mari și va dezavantaja școlile mici. Important este ca aceasta să nu afecteze accesul copiilor la educație echitabilă și de calitate. Finanțarea insuficientă a învățământului superior și emigrarea tinerilor reprezintă probleme în calea creșterii și dezvoltării sectorului de învățământ superior. Resursele financiare alocate sectorului educațional sunt insuficiente. Finanțarea sistemului de sănătate este insuficientă. În 2022, cheltuielile publice pentru sănătate au reprezentat aproximativ 5,0% din PIB și 13,6% din cheltuielile BNP. Cheltuielile publice pentru sănătate în UE s-au situat în jurul valorii de 8-9% din PIB în 2022. OMS recomandă majorarea graduală a cheltuielilor publice pentru sănătate și atingerea țintei până în 2030 cu cel puțin 1% din PIB, ajungând la 6% din PIB. Se atestă un deficit acut de cadre medicale. În 2012 numărul personalului medical era de circa 40 de mii de persoane, iar către 2020 numărul personalului medical a scăzut până la 35,6 mii de persoane, ceea ce reprezintă o reducere cu 11,5% față de anul 2012. În 2022, deficitul de cadre medicale a constituit circa o mie de specialiști. Se remarcă și accesibilitatea redusă a serviciilor de infrastructură medicală în comunitățile rurale.

A fost evaluată situația infrastructurii educaționale din Republica Moldova prin prisma accesului populației la serviciile de educație, având în vedere: numărul de instituții; cadre didactice; elevi/studenti; dotarea cu tehnică de calcul, cu bibliotecă, sală sportivă, cantină. Rezultatele analizei au arătat că s-a îmbunătățit rata de cuprindere în instituțiile de educație timpurie. Atât suprafața încăperilor grupelor (vestiar, cameră de jocuri, dormitoare, bufet, toaletă), cât și suprafața încăperilor grupelor în medie pe un copil s-au majorat. S-a redus ponderea instituțiilor de învățământ superior dotate cu biblioteci, iar a instituțiilor de învățământ profesional tehnic dotate cu biblioteci s-a majorat. Ponderea instituțiilor de învățământ indiferent de nivel de studii dotate cu săli sportive a crescut. S-a micșorat ponderea instituțiilor de învățământ dotate cu cantine. Numărul mediu de computere utilizate în scopuri educaționale per instituție s-a majorat în toate instituțiile de învățământ primar și secundar general, profesional tehnic și în instituțiile de învățământ superior.

S-a îmbunătățit dotarea cu calculatoare în instituțiile de învățământ primar și secundar general. Numărul de elevi la un computer pe întreaga țară a scăzut. Asigurarea studenților din învățământul superior cu locuri în cămine s-a majorat. S-a redus continuu numărul instituțiilor de învățământ, a numărului de cadre didactice și a numărului de elevi, studenți în țară, inițial mai pronunțată în rândul instituțiilor private, ulterior mai puternică în cele de stat.

Au fost fundamentate bazele conceptuale ale unui indicator geospațial de accesibilitate la infrastructura educațională și elaborată metodologia de calculare a lui. A fost calculat în aspect administrativ-teritorial pentru instituțiile de învățământ general și cele de învățământ secundar profesional din Moldova și analizată dinamica acestuia. Rezultatele analizei acestui indicator au arătat că accesibilitatea la instituțiile de învățământ general s-a redus esențial, în aspect raional fiind afectate, în special, raioanele Fălești, Călărași, Șoldănești, Cimișlia și Taraclia, iar accesibilitatea la instituțiile de învățământ secundar profesional s-a micșorat semnificativ, iar în aspect de raion au avut de suferit, îndeosebi, raioanele Florești, Soroca, Hâncești, Căușeni și Ștefan-Vodă.

A fost realizat un chestionar cu privire la evaluarea accesibilității populației Republicii Moldova la infrastructura educațională din punctul de vedere al beneficiarilor și au fost adresate o serie de întrebări respondenților despre astfel de aspecte precum: satisfacția față de serviciile educaționale primite, timpul aproximativ necesar de obicei pentru a ajunge respondentul la instituția de învățământ la care învață; aprecierea față de infrastructura instituției de învățământ, dacă au plătit plăți suplimentare în plus față de cele contractuale în anii de studii, ce fel de plăți, aprecierea calității condițiilor igienico-sanitare din cadrul instituției de învățământ, a predării, a bazei tehnico-materiale a instituției, calitățile profesional-pedagogice ale personalului, calitatea produselor alimentare din instituție, condițiile de locuit în cămin. La sondaj au participat 560 de persoane dintre care 55,9% - femei și 44,1% - bărbați. După nivelul actual de studii - 4,3% au fost cu studii medii generale, 15,7% - studii liceale, 37,9% - studii medii de specialitate, 18,6% - studii de licență, 10,0% - studii de masterat, 12,9% - studii de doctorat. Din toți respondenții 69,3% au folosit servicii educaționale publice. Rezultatele au arătat că două treimi dintre respondenți au fost nemulțumiți de serviciile educaționale primite. 12,9% dintre respondenți erau foarte aproape de instituțiile de învățământ (15 minute sau mai puțin de deplasat). O treime dintre respondenți au ajuns la instituții într-o oră sau mai mult. Jumătate dintre respondenți puteau face acest lucru în 30-45 de minute. O treime dintre cei chestionați au spus că au efectuat plăți suplimentare la cele contractuale în anii de studii. Dintre aceștia, jumătate au spus că au oferit cadouri și mici atenții pentru profesori. Din totalul respondenților 5 din 10 au apreciat pozitiv calitatea condițiilor igienico-sanitare din instituțiile de învățământ. Două treimi au evaluat calitatea predării pozitiv, un sfert - negativ. Baza tehnico-materială a instituției a fost evaluată pozitiv în 6 din 10 cazuri, iar negativ – în 3 din 10. În 7 din 10 cazuri au fost evaluate pozitiv calitățile profesional-pedagogice ale personalului instituției, iar un sfert – le-au evaluat negativ. Jumătate dintre respondenți au apreciat pozitiv calitatea produselor alimentare din instituție, iar o treime au apreciat-o negativ. Jumătate dintre respondenți au evaluat condițiile de locuit în cămin în mod negativ și doar o treime – pozitiv.

Au fost determinate aspectele pozitive și negative privind accesibilitatea la infrastructura educațională și modalitățile de îmbunătățire a ei. Aspectele pozitive identificate sunt: suficiența spațiului de studiu în campus și de odihnă în cămin, abilitățile pedagogice ale unor profesori, prezența diplomei duble, existența oportunităților extracurriculare, accesul facil la informație, localizarea. Aspectele negative descoperite: uzura morală a materialului bibliografic, calitatea redusă a condițiilor igienico-sanitare în cămin și WC, neconcordanța dintre calitatea studiilor în raport cu mărimea contractului, agentul termic insuficient, birocrăția, lipsa/insuficiența dotării cu tehnică. Ca propuneri de îmbunătățire a infrastructurii educaționale au fost stabilite: renovarea căminelor, optimizarea condițiilor igienice, dotarea cu tehnologie de ultimă generație a cabinetelor, reevaluarea cadrului profesoral și a curriculum-ului, digitalizarea proceselor

educaționale, locuri în cămine pentru studenții la studii cu frecvență redusă, reparația cosmetică în auditorii, dezvoltarea programelor de acumulare a informației în teren din anumite instituții în domeniul public sau privat.

Accesibilitatea și calitatea serviciilor medicale este unul din indicatori care reflectă nivelul de dezvoltare socială și demografică a oricărei societăți moderne. Accesibilitatea joasă este caracteristică instabilității sociale în țară, cu cât venitul disponibil al cetățeanului este mai mic cu atât este mai joasă accesibilitatea la servicii medicale de calitate. Ținta 3.8 a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă este de a asigura accesul la îngrijiri medicale de calitate, medicamente și vaccinuri esențiale sigure, eficiente și accesibile pentru întreaga populație, indiferent de nivelul de venit. Sănătatea populației este influențată de mai mulți factori, cum ar fi îmbătrânirea populației, mediul de reședință, bunăstarea (venitul disponibil). Sondajul respondenților privind percepția stării de sănătate a arătat că 56% dintre chestionați își caracterizează sănătatea ca fiind bună, și circa 5% – rea (ceilalți consideră că starea lor de sănătate este satisfăcătoare). Analiza percepției stării de sănătate după gender a arătat că femeile percep starea de sănătate mai rea comparativ cu bărbații. Accesibilitatea populației la serviciile medicale depinde direct de asigurarea medicală, astfel încât ponderea persoanelor cu asigurări medicale care au beneficiat de servicii medicale este considerabil mai mare decât a celor neasigurați.

Persistă un decalaj dintre percepția stării de sănătate ca bună de cetățenii din mediul urban și cel rural. Populația urbană a solicitat mai des sfatul medicului față de populația rurală, deși ponderea orașenilor care își percep sănătatea ca fiind proastă este mai mică decât ponderea populației rurale. În Moldova cota populației vârstnice în mediul rural este semnificativă și respectiv are loc sporirea riscului de incidență a anumitor maladii cronice. Analiza aprecierii accesului la serviciile medicale pe medii a arătat că fiecare al optulea interviuat din mediul urban și fiecare al șaselea din mediul rural consideră că accesul a crescut. În pofida faptului că în mediul rural se închid centre medicale și infrastructura instituțiilor medicale este inferioară celei din orașe, totuși circa 17% din populația din mediul rural a menționat că a sporit accesul la serviciile medicale, pe când numai 13% de orașeni împărtășesc aceeași opinie. Fiecare a cincisprezecea persoană din zonele urbane și aproximativ fiecare a șaptea persoană din zonele rurale consideră că calitatea serviciilor medicale s-a îmbunătățit în ultimii ani. În același timp, fiecare al patrulea rezident urban și fiecare al șaptelea locuitor din mediul rural au susținut că calitatea serviciilor medicale s-a deteriorat. Generalizând rezultatele cercetării, putem concluziona că calitatea serviciilor de sănătate în Moldova a scăzut. Prin urmare, în Republica Moldova există inechitate în accesul populației la serviciile de asistență medicală. Accesibilitatea populației la servicii de sănătate depinde de nivelul de bunăstare al populației, de asigurarea medicală, de mediul de reședință.

Analiza practicii internaționale a arătat că țările, care se confruntă cu această problemă, efectuează diverse reforme. Una din programele promovate pentru a eficientiza serviciile de sănătate prestate este programa P4P (plată pentru performanță). În contextul sporirii performanței sistemului de îngrijire al sănătății este necesar de identificat problemele utilizării sistemului informațional, ceea ce va ajuta utilizatorii să-și sporească eficiența. În baza rezultatelor cercetării, au fost elaborate următoarele recomandări de sporire a performanței Sistemului de Sănătate din Moldova: modernizarea în continuare a sistemului informațional; sporirea accesibilității serviciilor medicale primare esențiale; creșterea calității asistenței medicale; promovarea campaniilor de vaccinare și imunizare în masă; majorarea bunăstării populației, reducerea sărăciei pentru a nu admite malnutriția.

A fost evaluată calitatea vieții populației rurale a Republicii Moldova după următorii parametri: venituri disponibile, cheltuielile de consum, nivelul sărăciei absolute, situația demografică, consumul de produse alimentare, accesul la educație de calitate, starea de sănătate, confortul la locul de trai, autoevaluarea nivelului de trai. Au fost identificate cele mai acute probleme ale calității vieții populației rurale din Republica Moldova. La fel a fost evaluată una dintre problemele sociale acute ale Republicii Moldova – accesul populației țării la apă potabilă de înaltă calitate și la sistemul de canalizare. S-a constatat că există acces inegal la aceste sisteme atât sub aspectul teritorial, cât și în funcție de nivelul de bunăstare al populației. Aceasta determină o nevoie obiectivă de extindere a accesului populației la sistemele de alimentare cu apă și canalizare ca factor de sporire a nivelului de trai și de îmbunătățire a condițiilor de trai ale populației țării.

De asemenea, în cercetare au fost abordate serviciile locativ-comunale, care permit satisfacerea nevoilor populației în serviciile necesare: alimentare cu apă și canalizare, alimentare cu energia termică și electrică și gaze naturale, colectarea deșeurilor menajere etc. În plus, serviciile locativ-comunale reprezintă un bun social, al cărui consum are un impact semnificativ asupra calității vieții populației și a unor grupuri socio-demografice ale acesteia. Faptul dat necesită reglementarea de stat a sferei gospodăriei locativ-comunale și, în primul rând, la stabilirea tarifelor pentru serviciile locativ-comunale, precum și asistența din partea statului a segmentelor vulnerabile ale populației la plata acestora.

Importanța socială a serviciilor locativ-comunale presupune accesibilitatea acestora pentru marea majoritate a populației. Totodată, evaluarea acestei accesibilități se realizează în două profiluri: accesibilitatea fizică și economică a serviciilor locativ-comunale. Accesibilitatea fizică a serviciilor locativ-comunale se evaluează prin existența în localitate a unei infrastructuri corespunzătoare care asigură primirea de către populație a acestor servicii în volumul și calitatea cerute. Accesibilitatea economică a serviciilor locativ-comunale înseamnă posibilitatea de a achita aceste servicii și de a evalua povara cheltuielilor pentru plata serviciilor locativ-comunale asupra bugetelor familiale ale populației. Astfel, accesibilitatea populației la serviciile locativ-comunale fiind o problemă complexă a fost evaluată atât din punct de vedere al accesibilității fizice, cât și economice.

Accesibilitatea economică la serviciile locativ-comunale presupune posibilitatea de a le achita fără a compromite consumul altor bunuri. Aceasta determină oportunitatea utilizării indicatorilor referitori la cheltuielile de consum ale gospodăriilor casnice la evaluarea accesibilității serviciilor locativ-comunale. Un factor suplimentar în favoarea utilizării indicatorilor de consum este specificul cercetării bugetelor gospodăriilor casnice, ale cărei date servesc drept bază pentru evaluarea accesibilității la serviciile locativ-comunale. Este bine cunoscut faptul că cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice este în esență un sondaj sociologic, în care mulți respondenți tind să-și subestimeze veniturile, iar în acest sens, cheltuielile gospodăriilor fac posibilă caracterizarea mai precisă a bunăstării acestora. Reieșind din aceasta, la evaluarea accesibilității serviciilor locativ-comunale, este utilizat indicatorul „ponderea cheltuielilor pentru plata serviciilor locativ-comunale în cheltuielile totale de consum ale gospodăriilor casnice”.

În Republica Moldova, în statistica bugetelor gospodăriilor casnice, cheltuielile pentru serviciile locativ-comunale (SLC) includ cheltuielile pentru locuință, apă, electricitate și gaze. Valoarea acestor cheltuieli a avut dinamici diferite. Pentru 2019-2021 cheltuielile pentru locuință, apă, electricitate și gaze (per un membru al gospodăriei) au crescut cu 2,2%, în timp ce

cheltuielile totale de consum au crescut cu 9,1%. Ratele de creștere mai ridicate ale cheltuielilor totale de consum față de creșterea cheltuielilor pentru plata serviciilor locativ-comunale au condus la o scădere a ponderii acestora în totalul cheltuielilor de consum de la 16,2% la 15,2%, adică cu 1,0 p.p. Cu toate acestea, în 2022, situația s-a schimbat în mod cardinal: față de anul precedent, ritmul de creștere a cheltuielilor pentru plata SLC (31,2%) a depășit creșterea cheltuielilor totale de consum (22,1%). Ca urmare, ponderea cheltuielilor pentru serviciile locativ-comunale în totalul cheltuielilor de consum a crescut cu 1,1 p.p. și a constituit 16,3%. Din același motiv, ponderea cheltuielilor pentru serviciile locativ-comunale în totalul cheltuielilor de consum a crescut cu 0,5 p.p. pentru locuitorii din mediul urban și cu 1,9 p.p. pentru locuitorii din mediul rural.

O scădere a ponderii cheltuielilor pentru serviciile locativ-comunale în totalul cheltuielilor de consum înseamnă o scădere a semnificației acestor cheltuieli pentru bugetele gospodăriilor casnice și, astfel, indică o creștere a accesibilității serviciilor locativ-comunale. Și, invers, o creștere a ponderii acestor cheltuieli înseamnă o creștere a importanței serviciilor locativ-comunale și, ca urmare, o scădere a accesibilității economice a acestora. Astfel, putem concluziona că în anii 2019-2021 accesibilitatea economică a populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale a crescut, iar în 2022 a scăzut semnificativ. Tendința de creștere a accesibilității serviciilor locativ-comunale în perioada 2019-2021 și scăderea sa în 2022 este tipică atât pentru gospodăriile casnice urbane, cât și pentru cele rurale. Pentru a compara accesibilitatea economică a serviciilor locativ-comunale pentru populația Republicii Moldova și țările străine, datele statistice au fost aduse la valori comparabile. S-a constatat că în nici o altă țară din UE nu există o povară atât de mare asupra bugetelor gospodăriilor casnice la plata serviciilor comunale ca în Republica Moldova. Motivul principal al acestei situații este stabilirea unor tarife ridicate pentru alimentarea cu apă și canalizare, precum și pentru utilizarea resurselor energetice.

În cadrul cercetării a fost efectuat chestionarul sociologic cu privire la problemele accesului populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale și evaluarea eficacității sistemului de compensații pentru utilizarea resurselor energetice în perioada rece aa.2022-2023. Rezultatele sondajului au permis identificarea problemelor existente în acest domeniu și elaborarea recomandărilor pentru extinderea accesului la serviciile locativ-comunale și consolidării protecției sociale a populației prin îmbunătățirea sistemului de compensații pentru utilizarea resurselor energetice.

Au fost elaborate recomandări ce ar majora accesibilitatea serviciilor de infrastructură socială în Republica Moldova. Acestea privesc creșterea investițiilor în infrastructura educațională și sănătății; modernizarea infrastructurii educaționale, cu sprijin acordat școlilor din zonele caracterizate de rate scăzute de înrolare, cu performanțe școlare reduse și cu rate mari de abandon școlar; creșterea investițiilor în infrastructura învățământului superior și în infrastructura cercetării; dezvoltarea infrastructurii sociale în mediul rural - pentru a reduce decalajul dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni, în special în zonele rurale, regiunile afectate de criza demografică, zonele cu densitate scăzută a populației, în vederea consolidării competitivității fiecărei regiuni; dezvoltarea economiei rurale, îmbunătățirea condițiilor de trai în mediul rural, creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă și sprijinirea agriculturii și a micilor afaceri în zonele rurale în scopul reducerii inegalităților regionale și îmbunătățirii accesului la serviciile sociale pentru comunitățile rurale; implementarea de programe de asistență socială eficiente bine structurate, cu scopul de a susține familiile cu venituri reduse, care pot

include beneficii pentru copii, asistență pentru locuințe și subvenționarea costurilor medicale etc.; realizarea politicilor care să sprijine menținerea forței de muncă în țară, dezvoltarea economică durabilă și îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru un impact pozitiv în reducerea consecințelor negative ale emigrației asupra infrastructurii sociale din Republica Moldova. Pentru dezvoltarea infrastructurii sociale, Republica Moldova trebuie să-și dinamizeze creșterea economică. Doar în contextul unei creșteri economice durabile în timp, populația poate obține câștiguri mai înalte, iar statul poate colecta mai multe impozite și, astfel, poate finanța mai mult infrastructura și serviciile publice.

6. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

- *Impactul rezultatelor obținute:*
 - oferirea unor propuneri și comentarii asupra proiectului Metodologiei de calcul a indicelui sărăciei multidimensionale în Republica Moldova (solicitarea Biroului Național de Statistică al RM la scrisoarea nr. 08-121/73 din 09 august 2023);
 - participarea în grupul de lucru: Ședința Grupului de lucru (3 persoane din Proiect) privind indicatorul ODD 1.2.2 Indicele Sărăciei Multidimensionale, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova;
 - participarea în grupul de lucru responsabil de elaborarea CBTM 2024-2026, ședința organizată la Ministerul Finanțelor;
 - furnizarea informației privind Procentul gospodăriilor cu acces la internet, situația comparativă cu celelalte regiuni de dezvoltare (răspuns la Scrisoarea Nr.53 din 28.09.2023 a Agenției de Dezvoltare Regională Municipiul Chișinău);
 - monitorizarea și calcularea prețurilor medii pentru bunurile necesare la nașterea copilului pentru 11 luni ale anului 2022, conform anexei din „Metodologia pentru calculul valorii monetare a coșului minim de bunuri necesare la nașterea copilului” și calcularea costului mediu al mărfurilor (răspuns la Scrisoarea Nr. 12/4483 din 07.11.2023 a Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova).
- *Impactul științific* se regăsește în creșterea cantitativă și îmbunătățirea calității producției de cercetare: lucrări științifice publicate, participări la conferințe științifice, expoziții, mese rotunde și alte evenimente științifice consacrate.
- *Impactul economico-social* – realizarea chestionarului privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale și la compensarea resurselor energetice consumate în perioada rece aa.2022-2023 și a chestionarului cu privire la evaluarea accesibilității populației Republicii Moldova la infrastructura educațională și cea medicală au determinat impactul economico-social prin concluzionarea și accentuarea unor aspecte importante în domeniile serviciilor locativ-comunale, educaționale și medicale.

7. Colaborare la nivel național și internațional în cadrul implementării proiectului (după caz)

a) La nivel național

Agenția de Dezvoltare Regională Municipiul Chișinău – furnizarea informației privind Procentul gospodăriilor cu acces la internet, situația comparativă cu celelalte regiuni de dezvoltare (la solicitarea agenției – Scrisoarea Nr.53 din 28.09.2023).

Agencia Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) – colaborarea pe linia expertizării (Timuș A.)

Academia Tinerilor Cercetători din Republica Moldova – Mihail Ciobanu – membru al Grupului.

Biroul Național de Statistică al RM – elaborarea propunerilor asupra Metodologiei de calcul a indicelui sărăciei multidimensionale în Republica Moldova. Participarea la Ședința Grupului de lucru (3 persoane din Proiect) privind indicatorul ODD 1.2.2 Indicele Sărăciei Multidimensionale (Scrisoarea nr. 08-121/73 din 09.08.2023)

Ministerul Educației și Cercetării RM (MEC) – colaborarea pe linia expertizării în cadrul strategiilor elaborate și proiectelor științifice. (Colesnicova T. – expert MEC pe proiecte doctorale – 73 proiecte expertizate)

Ministerul Muncii și Protecției Sociale RM – monitorizarea și calcularea prețurilor medii pentru bunurile necesare la nașterea copilului pentru 11 luni ale anului 2022, conform anexei din „Metodologia pentru calculul valorii monetare a coșului minim de bunuri necesare la nașterea copilului” și calcularea costului mediu al mărfurilor (la solicitarea MMPS – Scrisoarea Nr. 12/4483 din 07.11.2023).

Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova (UCCM) – colaborarea pe linia didactică și participare la Conferința științifico-practică internațională „Dezvoltare economică și cercetare”, a II-a ediție, organizată cu prilejul aniversării a 30 de ani de la înființarea UCCM, 21-23 iunie 2023.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova – colaborarea pe linia didactică.

Universitatea de Stat din Comrat – participarea la conferința științifico-practică internațională „Știință, educație, cultură”, 10 februarie 2023.

Universitatea de Stat din Moldova (USM) – colaborarea în cadrul școlii doctorale a persoanelor abilitate cu dreptul de conducător de doctorat; participarea la SSP în calitate de membru și colaborarea pe linia didactică, participarea la Conferința Științifică Națională „Științele economice contemporane: procese și contribuții”, 14-15 septembrie 2023.

Universitatea de Studii Europene din Moldova (USEM) – colaborarea pe linia didactică și la organizarea evenimentelor științifice.

b) La nivel internațional

Academia de Stat de Reglementare Tehnică și Calitate din Odesa și Universitatea Agrară de Stat din Odesa, Ucraina – colaborare științifică, schimb de experiență și diseminarea reciprocă a rezultatelor științifice.

Academy of Economic Sciences of Ukraine – colaborarea științifică, acordarea titlului științific de membru corespondent Dnei dr. Colesnicova T.

Baku Business University, Baku, Azerbaidjan – colaborare științifică, schimb de experiență și diseminarea reciprocă a rezultatelor științifice.

Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”, Iași, România – participarea cu comunicări la a XIX-a conferință internațională „Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere”, 27 octombrie 2023.

Institutul de Economie și Prognoză al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei - organizarea Seminarului științific de către Secția Cercetări Sociale și Nivelul de Trai în comun cu Departamentul de socio-economie a muncii al Institutului de Economie și Prognoză al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei cu titlul "Соціально-економічні аспекти забезпечення гендерного рівності" / "Aspectele social-economice ale asigurării egalității de gen".

Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici” (IMI) – participarea la The 10th edition of the Rogozhin Lecture Series, the webinar "Diagrammatic Reasoning: From Peirce’s Existential Graphs to Artificial Intelligence by Dr. John F. Sowa from Permion AI LLC, USA.

Institutul Național de Cercetare a Calității Vieții, România – colaborare științifică, participări conferințe, publicarea articolelor în revista științifică Calitatea Vieții.

State Tax University, Irpin-Beregovo, Ucraina – participare la Conferința științifico-practică internațională „Probleme economice, financiare și juridice actuale în condițiile integrării europene și concurenței globale”, 27-29 aprilie 2023.

Universitatea “ARTIFEX” București, România – participarea la Simpozionul Internațional Experience. Knowledge. Contemporary Challenges, 12th Edition „Management of Public Policies: National Selfishness vs. Planetary Responsibility”, București, România, 18 mai 2023; participarea la Simpozionul Internațional al Studenților Experience. Knowledge. Contemporary Challenges, 5th Edition, București, România, 23 mai 2023.

Universitatea 1 decembrie 1918 Alba Iulia România – colaborarea în cadrul Programului 5.8. Cooperare Europeană și internațională; Subprogramul 5.8.3. Bilateral/Multilateral: Proiecte de colaborare cu Republica Moldova - ROMD – 2023 (Identificator: PN-IV-CEI-BIM-RM-2023-1) – “Economia Sociala - între percepție și realitate” (Cod depunere PN-IV-P8-8.3-ROMD-2023- 0092) Colesnicova T. - ASEM, Gavrila-Paven I. - Universitatea 1 decembrie 1918 Alba Iulia România. <https://uefiscdi.gov.ro/proiecte-de-colaborare-cu-republica-moldova>

Universitatea de Economie și Comerț din Poltava, Ucraina (Полтавський університет економіки і торгівлі) – Departamentul de management al personalului, economia muncii și teorie economică (Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії), participarea cu comunicări la masa rotundă «Сучасні вимоги до якості підготовки ефективних HR-менеджерів», 23 mai 2023.

Universitatea Națională de Tehnologie din Odesa, Ucraina – relații de parteneriat, participarea la organizarea International competition of student scientific works „Black Sea Science” (Colesnicova T. – jury member, Doga V. – jury member); participare (Mihail Ciobanu și Gutium Mircea) la Competiția internațională "Black Sea Science 2023".

University of Agribusiness and Rural Development din Bulgaria (UARD), Plovdiv - participări în perioada 25-28 octombrie 2023 la International scientific and practical

Conference "Bulgaria of regions" 2023: Innovations for sustainable regional development", precum și schimbului de experiență în sfera socială în Bulgaria și Republica Moldova.

University of Veliko Tarnovo „St. Cyril and St. Methodius”, Bulgaria – Departamentul Turistic al Facultății Economice, participarea cu comunicări la International Scientific Conference "Tourism for sustainable future" organizată de către Universitatea "St. Cyril and St. Methodius" Veliko-Tarnovo, Bulgaria, 18-19 mai 2023.

8. Dificultățile în realizarea proiectului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.) (după caz)

Nu au fost dificultăți în realizarea proiectului.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

Lista publicațiilor din anul 2023 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2)

4. Articole în reviste științifice – 11

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF) – 3

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute – 4

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, Categoria B – 4

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice – 21

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 11

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 10

7. Teze ale conferințelor științifice – 8

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 1

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova) – 7

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții – 2

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice. (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Model:

Numele, prenumele, titlul științific al participantului; Titlul manifestării (cu indicarea tipului de manifestare – internațională, națională, cu participare internațională etc.); Organizatori, țara, perioada desfășurării evenimentului; Titlul comunicării/raportului susținut (cu indicarea tipului de prezentare – ședință plenară, sesiune, poster etc.)

➤ Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

- 1) CIOBANU Mihail, drd.; SAVCENCO Silvia; Conferința Dezvoltarea Economico-Socială Durabilă a Euroregiunilor și a Zonelor Transfrontaliere, ediția XIX-a, Iași, România, 27.10.2023; The evolution of summer camps for children in the Republic of Moldova / raport susținut oral.

- 2) CIOBANU, Mihail, drd.; 5th International Student Symposium "Experience. Knowledge. Contemporary Challenges", ARTIFEX University, Bucharest, Romania, 23.05.2023; Recent trends in the activity of the summer camps for children in the Republic of Moldova /raport susținut oral.
- 3) CIOBANU, Mihail, drd.; International Competition of Student Scientific Works "Black Sea Science"; Odesa National University of Technology, Odesa, Ukraine, 23.03.2023; Some aspects of the evolution of summer camps for children in the Republic of Moldova / raport susținut oral.
- 4) CIOBANU, Mihail, drd.; International Scientific Conference „Tourism for sustainable future“ 18-19 May 2023, „St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo, Faculty of Economics, Tourism Department, National Institute of Geophysics, Geodesy and Geography at Bulgarian Academy of Sciences, Bulgaria, 18.05.2023; Peculiarities of organization of summer rest camps for children in the Republic of Moldova in the post-restrictive part of the pandemic period /raport susținut oral.
- 5) CIOBANU, Mihail, drd.; International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Management of Public Policies: National Selfishness vs. Planetary Responsibility”, ARTIFEX University, Bucharest, Romania, 18-19.05.2023; Tendencies in the development of social and economic situation of children in the Republic of Moldova /raport susținut oral.
- 6) CIOBANU, Mihail, drd.; Круглий стіл «Сучасні вимоги до якості підготовки ефективних HR-менеджерів»; Полтавський університет економіки і торгівлі, Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, Полтава, Україна, 23.05.2023; Processing the specialised transactions which interact with database /raport susținut oral.
- 7) CIOBANU, Mihail, drd.; Круглий стіл присвячений Всесвітньому дню туризму «Проблеми та перспективи розвитку еногастрономічного туризму в умовах воєнного стану»; Одеський національний технологічний університет, Ucraina, 27.09.2023; Development of rural tourism in Republic of Moldova /raport susținut oral.
- 8) CIOBANU, Mihail, drd.; HEGHEA, Ecaterina; 6th EKCC International Student Symposium; „ARTIFEX” University of Bucharest, România, 13 decembrie 2023; Evaluarea atitudinilor studenților față de infrastructura instituțiilor de învățământ din Republica Moldova/ raport susținut oral.
- 9) COLESNICOVA, Tatiana, dr., conf. cercet.; Aprelin IAMANDII, student UCCM, grupa 3CA-2311c; 6th EKCC International Student Symposium; „ARTIFEX” University of Bucharest, România, 13 decembrie 2023; Evoluția sistemelor economice: etapele istorice de bază/ raport susținut oral.
- 10) COLESNICOVA, Tatiana, dr., conf. cercet.; Круглий стол: "Современные аспекты улучшения качества обучения HR-менеджеров" Полтавский университет экономики и торговли, 23.05.2023; ERP-система бухгалтерского учета, кадрового учета и финансово-экономического анализа предприятия (опыт Республики Молдова) / raport susținut oral.
- 11) COLESNICOVA, Tatiana, dr., conf. cercet.; Круглий стіл присвячений Всесвітньому дню туризму «Проблеми та перспективи розвитку еногастрономічного туризму в умовах воєнного стану» в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Технології харчових продуктів і комбикормів

- 2023», Odesa, Ucraina, 27 septembrie 2023; Wine tourism and wine tourist routes in Moldova / raport susținut oral.
- 12) COLESNICOVA Tatiana, dr., conf. cercet.; International scientific and practical Conference "Bulgaria of regions'2023: Innovations for sustainable regional development"; University of Agribusiness and Rural Development, Plovdiv, Republic of Bulgaria, October 26-27, 2023 / raport susținut oral.
 - 13) GUTIUM Mircea, drd.; International Scientific Conference „Accounting and Finance – The Global Languages in Business”, secția V „Sustainability and innovation for economic performance”; Universitatea Constantin Brâncoveanu, Pitești, România, 21.04.2023; The next step in the digital modernization of the economy / raport susținut oral.
 - 14) GUTIUM, Mircea, drd.; Conferință internațională științifico-practică consacrată aniversării 30 de ani Baku Business University „Global trends, Challenges and Opportunities in Socio-Economic Development”; Baku Business University, Azerbaidjan, 24.05.2023; Digitalizarea Serviciului Vamal din Republica Moldova / raport susținut oral.
 - 15) GUTIUM, Mircea, drd.; Simpozionul Internațional "Experience. Knowledge. Contemporary Challenges" (internațională); Universitatea Artifex din București, România, 23.05.2023; Digitalization and human development / raport susținut oral.
 - 16) GUTIUM, Tatiana, dr.; International Scientific Conference „Accounting and Finance – The Global Languages in Business”, secția V „Sustainability and innovation for economic performance”; Universitatea Constantin Brâncoveanu, Pitești, România, 21.04.2023; Accessibility and quality of healthcare service in the Republic of Moldova / raport susținut oral.
 - 17) HEGHEA, Ecaterina; ROJCO, Anatolii, dr., conf.cercet; *International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Management of Public Policies: National Selfishness vs. Planetary Responsibility”*, ARTIFEX University, Bucharest, Romania, 18-19.05.2023; Accesibilitatea economică a populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale / raport susținut oral.

➤ Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)

- 1) BALAN, Aliona; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; The impact of income inequality on access to social services / raport susținut oral.
- 2) CIOBANU, Mihail, drd., COLESNICOVA Tatiana, dr., conf. cercet., SAVCENCO, Silvia; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; Challenges to access educational institutions / raport susținut oral.
- 3) CIOBANU, Mihail, drd.; Conferința științifico-practică internațională „Dezvoltare economică și cercetare”, a II-a ediție, organizată cu prilejul aniversării a 30 de ani de la înființarea UCCM, 21-23.06.2023; Modern methods of scientific research in the field of well-being of the children in difficulty / raport susținut oral.
- 4) COLESNICOVA Tatiana, dr., conf. cercet.; Conferința științifico-practică internațională „Dezvoltare economică și cercetare”, a II-a ediție, organizată cu prilejul

aniversării a 30 de ani de la înființarea UCCM, 21-23.06.2023; Potențialul de producere și export a semințelor de floarea soarelui a Republicii Moldova: evaluare, valorificare/ raport susținut oral.

- 5) COLESNICOVA Tatiana, dr., conf. cercet.; Seminarul științific „Социально-экономические аспекты обеспечения гендерного равенства / Aspectele social-economice ale asigurării egalității de gen”, 16.11.2023; Сравнительный анализ показателей гендерного равенства в социально-экономической сфере в Республике Молдова и Украине / raport susținut oral.
- 6) GUTIUM, Mircea, drd.; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; Improving management in customs services / raport susținut oral.
- 7) GUTIUM, Tatiana, dr.; Conferința științifico-practică internațională „Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; Perspective directions of the population’s access to healthcare services / raport susținut oral.
- 8) ROJCO, Anatolii, dr. conf. cerc.; HEGHEA, Ecaterina; Conferința științifico-practică internațională „Știință. Educație. Cultură” dedicată aniversării a 32-a a Universității de Stat din Comrat, 10.02.2023; Оценка доступа населения Республики Молдова к системам водоснабжения и канализации / raport susținut oral.
- 9) ROJCO, Anatolii, dr. conf. cerc.; HEGHEA, Ecaterina; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; New approaches to explore rural population's quality of life / raport susținut oral.
- 10) TIMUȘ, Andrei; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; New platforms for financial inclusion of youth and immigrants / raport susținut oral.
- 11) TIMUȘ, Angela, dr., GUTIUM, Tatiana, dr.; Conferința științifico-practică internațională ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, ediția a XVII-ea; Institutul Național de Cercetări Economice al ASEM, 12-13.10.2023; The impact of crises on in-work poverty / raport susținut oral.

➤ Manifestări științifice naționale

- 1) BALAN, Aliona, dr.; masa rotundă „Accesul populației la serviciile de infrastructură socială: probleme și instrumente inovatoare”; Secția Cercetări Sociale și Nivelul de Trai, INCE al ASEM, 30.11.2023; Dificultăți în accesibilitatea serviciilor la infrastructură socială / raport susținut oral.
- 2) CIOBANU, Mihail, drd.; SAVCENCO, Silvia; masa rotundă „Accesul populației la serviciile de infrastructură socială: probleme și instrumente inovatoare”; Secția Cercetări Sociale și Nivelul de Trai, INCE al ASEM, 30.11.2023; Evaluarea accesului populației la serviciile educaționale / raport susținut oral.
- 3) COLESNICOVA Tatiana, dr., conf. cercet.; BANARI Roman – TISE ASEM; Masa Rotundă a Incubatorului IT4BA: SMART CITY AND VILLAGES DEVELOPMENT, 30.12.2023; Probleme sociale ale orașului digital / raport susținut oral.

- 4) COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN; Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia; „Ziua internațională a științei pentru pace și dezvoltare”, AȘM sub egida Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), 10 noiembrie 2023; Poster.
- 5) COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN; Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia; „Ziua Științei în Republica Moldova”, ediția a XIII-a, cu genericul „Integrare europeană prin cercetare și inovare”; Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul Uniunii Europene, 20 noiembrie 2023; Poster.
- 6) COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN; Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia; „NOAPTEA CERCETĂTORILOR EUROPENI”, 29.09.2023; Poster.
- 7) ROJCO, Anatolii, dr. conf. cerc.; HEGHEA Ecaterina; masa rotundă „Accesul populației la serviciile de infrastructură socială: probleme și instrumente inovatoare”; Secția Cercetări Sociale și Nivelul de Trai, INCE al ASEM, 30.11.2023; Оценка доступа населения Республики Молдова к жилищно-коммунальным услугам / raport susținut oral.
- 8) CIOBANU, Mihail; Conducător științific - dr., conferențiar cercetător Tatiana Colesnicova. Conferința Științifică Națională "Științele Economice Contemporane: Procese și Contribuții" Universității de Stat al Moldovei Școala Doctorală de Științe Economice, 14.09.2023; Experiența internațională în utilizarea voucherelor pentru copii aflați în dificultate / raport susținut oral.
- 9) GUTIUM, Mircea; Conducător științific - dr., conferențiar cercetător Tatiana Colesnicova. Conferința Științifică Națională "Științele Economice Contemporane: Procese și Contribuții" Universității de Stat al Moldovei Școala Doctorală de Științe Economice, 14.09.2023; Direcțiile principale privind adaptarea managementului serviciilor publice vamale în condițiile implementării tehnologiilor digitale în Republica Moldova / raport susținut oral.

➤ Manifestări științifice cu participare internațională

➤ Participarea la alte foruri științifice, ateliere de lucru, workshop-uri, mese rotunde (fără raport)

1. Lansarea cărții „ABC-ul reciclării. Ghid pentru pici” (Victoria Iordachi, Doina Adașan); Centrul Academic Internațional Eminescu, 03.02.2023. (CIOBANU M.)
2. Webinar „Зачем экономистам изучать спорт?”; Высшая школа экономики, Rusia, 26.01.2023 (HEGHEA E., ROJCO A.)
3. Ziua Internațională a fetelor și femeilor cu activități în domeniul științei, Academia de Științe a Moldovei, 09.02.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
4. Masa rotundă cu genericul „Evaluarea gradului de utilizare a produselor din plastic, inclusiv cele de unică folosință, și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova”; Asociația Experților Pro-Mediu, în cadrul proiectului „Reducerea impactului asupra mediului cauzat de deșeurile din plastic în zonele de frontieră din Moldova”,

- ASEM, 23.02.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
5. Masa rotundă cu genericul: „Amprenta trendurilor pieței muncii în planul de învățământ”; Facultatea de Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova, 23.02.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 6. Curs online Web of Science. Seminarul „Sprijinirea inițiativelor de cercetare deschisă cu date de încredere și instrumente scalabile”, 27.02.2023 (HEGHEA E.)
 7. Webinar „Resursele electronice EBSCO ca instrumente pentru elaborarea articolelor conform standardelor internaționale”. Organizator – compania EBSCO, 02.03.2023 (GUTIU M.)
 8. Masa rotundă organizată de Centrul Cercetări Demografice al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE) în parteneriat cu Fondul ONU pentru Populație (UNFPA) cu genericul „Recalculul numărului populației pentru perioada anilor 2004-2014”, 16.03.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E., ROJCO A.)
 9. Webinar „Микроэкономика российского экспорта”, organizat de «Высшая школа экономики», 23.03.2023 (HEGHEA E., GUTIU M.)
 10. Elsevier Online Training Hub „Predatory journals and how to avoid them”; Elsevier, 28.03.2023 (GUTIU M., GUTIU M.)
 11. Evenimentul de Constituire a Inovației Naționale Cloud pentru Știința Deschisă din Republica Moldova (MD-NOSCI), desfășurat la USM, 30.03.2023 (HEGHEA E.)
 12. Seminar științific „Welfare Convergence in Transition Economies al Laboratorului Internațional de Analiză Macroeconomică «Высшая школа экономики»”, 30.03.2023. (GUTIU M., GUTIU M.)
 13. Sesiunea Aprilie 2023 a seminariilor web Research Smarter ”Profiluri de cercetător în Web of Science”, Organizator – Clarivate, 25.04.2023 (GUTIU M., CIOBANU M., GUTIU M., HEGHEA E.)
 14. Webinar „Как и зачем экономисты изучают рост?” organizat de «Высшая школа экономики», 25.04.2023 (GUTIU M., HEGHEA E.)
 15. IV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції», Ірпінь, Україна, 27-29.04.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 16. Forumul Social Urban 2023 Chișinău, 04-05.05.2023 (CIOBANU M.)
 17. Jean Monnet Conference ”Migration – The context of new realities in Central and Eastern Europe”, Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, 12.05.2023 (BALAN A., CIOBANU M., HEGHEA E.)
 18. Masa rotundă ”Concediul de paternitate: așteptări, experiențe și rezultate în primii ani de la implementare”, organizată de către Centrul Cercetări Demografice al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE) cu prilejul celebrării Zilei Internaționale a Familiei, 15.05.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E., ROJCO A.)
 19. Круглий стіл «Сучасні вимоги до якості підготовки ефективних HR-менеджерів»; Полтавський університет економіки і торгівлі, Кафедра управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, Полтава, Україна; 23.05.2023 (COLESNICOVA T., DOGA V., TIMUS A., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., CIOBANU M.)
 20. Seminarul de prezentare a rezultatelor Proiectului: „Permiterea unui mediu politic pentru managementul integrat al resurselor naturale și implementarea unei abordări integrate

- pentru atingerea neutralității terenurilor la degradare în Moldova” (GCP/MOL/006/GFF), IPAPS ”Nicolae Dimo”, Chișinău, Republica Moldova, 29.05.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
21. Conferința științifico-practică internațională „Dezvoltare economică și cercetare”, a II-a ediție, organizată cu prilejul aniversării a 30 de ani de la înființarea UCCM” 21-23.06.2023 (HEGHEA E., COLESNICOVA T., CIOBANU M.)
 22. Webinar „SCIENCEDIRECT BEYOND THE PDF“ din seria de webinare „SOFT SKILLS ACADEMY“, Lecturer: Christiane Fiorin, ScienceDirect’s Book Expert Advisor, organizat de Elsevier, 23.06.202 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 23. Webinar «Высшая школа экономики» cu genericul „Экономический анализ”, 05.07.2023 (GUTIUM M.)
 24. Webinar Ediția 2023 a Journal Citation Reports. Organizator – Clarivate, 57 rue d’Amsterdam | Paris 75008 | France, 06.07.2023 (GUTIUM T., GUTIUM M.)
 25. Webinar «Высшая школа экономики» cu genericul „Сэндвич синдром: женщины”, 19.07.2023 (GUTIUM T., GUTIUM M.)
 26. Seminarul ”How arts can serve as a conduit for scientific communication”; Young Academy of Europe, 29.08.2023 (CIOBANU M., GUTIUM M.)
 27. Webinar ”What do Asian countries want in the international order?”, organizat de CHATHAM HOUSE, 30.08.2023 (CIOBANU M.)
 28. Primul meeting privind Proiectul GIZ: Entrepreneurial and Digital Innovation in Moldova – Supporting Ukrainian Refugees and SMEs, 13.09.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T.)
 29. Prelegerea publică „My career path: from pond scum to Stockholm” („Calea către Premiul Nobel”), susținută de profesorul Randy Schekman, savant cu renume mondial în domeniul medicinei, Laureat al Premiului Nobel (2013), Academia de Științe a Moldovei, 18.09.2023 (CIOBANU M.)
 30. Al doilea meeting privind Proiectul GIZ: Entrepreneurial and Digital Innovation in Moldova – Supporting Ukrainian Refugees and SMEs, 20.09.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T.)
 31. Sesiunea de informare Horizon Europe în ASEM “Constructive dialogue with researchers and staff of ASEM. Increasing the capacity of the Moldavian researchers and research institutions – problems and opportunities” 20.09.2023 (CIOBANU M.)
 32. Masa rotundă „Managementul referințelor bibliografice în procesul de cercetare științifică”; Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică, 25.10.2023 (CIOBANU M., GUTIUM M.)
 33. Lansarea noii ediții a publicației semestriale de analiză economică "Tendințe în Economia Moldovei" (Semestrul I, 2023, nr.49), 27.10.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 34. Webinar ”Concediul medical: condiții de acordare, achitare și raportare”, organizat de către organizația Proactive, 01.11.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 35. Closing Event ”Management financiar pentru IMM-uri”, organizată de Fundația pentru educație financiară OK, 02.11.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 36. Ediția 2023 a Târgului Întreprinderilor Mici și Mijlocii – IT & Cyber Security. Evenimentul este organizat de Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, prin Agenția pentru IMM Iași, 3-4.11.2023 (COLESNICOVA T.)
 37. Simpozionul științifico-practic dedicat ZILEI MONDIALE A CALITĂȚII - 2023,

- Calitatea: Realizarea Potențialului Competitiv, Ediția a 9-a, ASEM, 09.11.2023 (CIOBANU M.)
38. „Ziua internațională a științei pentru pace și dezvoltare” sub egida Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) cu interviu privind rezultatele Proiectului Program de stat, 10.11.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 39. Danube Region Programme / Thematic webinar for SO 2.4, 13.11.2023 (CIOBANU M.)
 40. Masa rotundă ”Tranziția tinerilor la viața de adult în condițiile crizelor prelungite”, organizată de către Centrul Cercetări Demografice al Institutului Național de Cercetări Economice (INCE), 14.11.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E.)
 41. Ședința Grupului de lucru privind indicatorul ODD 1.2.2 Indicele Sărăciei Multidimensionale, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 14.11.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., ROJCO A.)
 42. 10th edition of Rogozhin Lectures organized by Vladimir Andrunachievici Institute of Mathematics and Computer Science at the Moldova State University in colaboration with Louisiana Scholars College at the Northwestern State University, Permion AI LLC, USA, 14 November 2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 43. Seminarul științific / Lecția publică „Социально-экономические аспекты обеспечения гендерного равенства” / „Aspectele social-economice ale asigurării egalității de gen” / Secția „Cercetări sociale și nivelul de trai” a Institutului Național de Cercetări Economice al ASEM și Departamentul de socio-economie a muncii al Institutului de Economie și Prognoză al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei / 16.11.2023 (COLESNICOVA T., CIOBANU M., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A., DOGA V., TIMUȘ A.)
 44. Festivitatea consacrată Zilei Științei în Republica Moldova, organizată de Ministerul Educației și Cercetării, 20.11.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 45. Internet Measurement Day, organizat de către RIPE NCC and ICANN, 20.11.2023 (COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., CIOBANU M.)
 46. Ciclul de seminare aplicativ-practice „Noul Acord de liber schimb dintre RM și țările EFTA”, organizat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, în parteneriat cu proiectul OPTIM, susținut de Elveția și organizația HELVETAS în Moldova, 21-22, 24.11.2023 (CIOBANU M.)
 47. Expoziția Internațională Specializată INFOINVENT, organizată de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), 22-24.11.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., ROJCO A., DOGA V., BALAN A.)
 48. Webinar ”Publicațiile pseudoștiințifice de tip prădător ca factor de risc pentru cercetarea științifică” organizat de către ANACEC și AGEPI, 23.11.2023 (CIOBANU M., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E.)
 49. Webinar „Valorificarea proprietății intelectuale în cadrul proiectelor de cercetare și inovare finanțate de Programul UE Orizont Europa”, organizatori: ANCD, AGEPI, 24.11.2023 (CIOBANU M.)
 50. Masa rotundă „Smart city and villages development”, IT4BA și ASEM, 30.11.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., HEGHEA E., GUTIU M., GUTIU M., ROJCO

- A., DOGA V., BALAN A.)
51. Masa rotundă „Lansarea catalogului proiectelor investiționale de tip model pentru sectorul agricol”, Secția Economie agroalimentară și dezvoltare rurală din cadrul INCE al ASEM, 1.12.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 52. Masa rotundă „Comportamentul durabil – o primă premisă de tranziție la economia circulară”; Secția Cercetări Financiare și Monetare din cadrul INCE al ASEM, 11.12.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 53. Conferința Internațională MACRO, ediția a XI-a „Economia Moldovei în contextul integrării europene: soluții pentru stimularea dezvoltării, incluziunii și rezilienței economice”, 12.12.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., DOGA V., GUTIU M., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A., TIMUȘ And.)
 54. Webinar online Profiluri de cercetător în Web of Science, 05.12.2023 (HEGHEA E.)
 55. Webinar online Principalele noutăți Web of Science și InCites din 2023, 13.12.2023 (CIOBANU M.)
 56. Masa Rotundă în format on-line cu genericul „Provocările și perspectivele dezvoltării IMM-urilor în Republica Moldova”, organizată de Secția „Cercetări în antreprenoriat” a Institutului Național de Cercetări Economice al ASEM, 18.12.2023 (CIOBANU M., COLESNICOVA T., GUTIU M., HEGHEA E., ROJCO A., TIMUȘ A.)
 57. Sesiunea de informare referitor la apelurile WIDERA în cadrul programului Orizont Europa, 19.12.2023 (HEGHEA E.)
- Participați la cursuri/scoli de vară/ Web-inare
1. Training-ul „Horizon Europe Proposal Writing Camp for Moldova”, organizat de ANCD, finanțat de Uniunea Europeană, 13-17 noiembrie, 2023 (COLESNICOVA T., CIOBANU M., Certificate de participare).
 2. ANR-Lab Summer School News „Tools and methods for social networks analysis” organizată de International Laboratory for Applied Network Research (ANR-Lab) at Higher School of Economics, 4-8.07.2023 (CIOBANU M., HEGHEA E., GUTIU M., GUTIU M., Certificate de participare).
 3. Webinare „The how of doing research: Writing the literature review of your research paper”, 29.11.2023 și „The how of doing research: Writing introduction & method section of a manuscript” 14.12.2023, organizate de Editage, SUA, 29.11.2023 (HEGHEA E., Certificate de participare)
 4. Cursuri Web „ArcGIS Pro Basics” 10.02.2023 și „Getting Started with Spatial Analysis”, 03.03.2023, organizată de ESRI (COLESNICOVA T., Certificate de participare)
 5. Seria de seminare The functioning of some IT applications in the social sector, organizat de Laboratoire d’Algorithmique, Complexité et Logique IUT Sénart-Fontainebleau Université Paris Est – Créteil Val de Marne, 12-14.06.2023 (COLESNICOVA T., Certificat de participare)

11. Aprecierea și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri). (Opțional)

Model: Nume, prenume; Distincția; Evenimentul (expoziție, concurs, târg ș.a.)

- 1) COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN, Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia; **Medalia de argint**; 2nd edition of INTERNATIONAL EXHIBITION OF INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER Excellent IDEA, 19-21 September, 2023, Chisinau, Republic of Moldova
- 2) COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN, Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia; **Medalia de argint**; Expoziția Internațională Specializată INFOINVENT 2023, Ediția a XVIII-a, 22-24 noiembrie 2023, Compartimentul II. Proiecte de inovare și transfer tehnologic. Proiecte de cercetare. Monografii. Organizator: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI)
- 3) COLESNICOVA, Tatiana; TIMUȘ, Angela; Diplomele de onoare ale Academiei de Științe, cu prilejul finisării cu succes al anului trei de activitate a proiectului și o remarcabilă abilitate de conducere și cu prilejul zilei femeilor în știință pe data de 9 februarie 2023
- 4) COLESNICOVA, Tatiana; Acordarea titlului științific de membru corespondent de către Academy of Economic Sciences of Ukraine.
- 5) TIMUȘ Angela; Medalia Promotor al culturii calității în educație și cercetare – Gradul I; ANACEC.
- 6) TIMUȘ Angela; Diploma de onoare a MEC cu prilejul Zilei Internaționale a Științei.

12. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media (Opțional):

- Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Emisiunea / Subiectul abordat

- Articole de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Publicația / Titlul articolului

- 1) CIOBANU Mihail / Pagina oficială a Proiectului PS pe Facebook „Bunăstarea populației” / Disponibil la: <https://www.facebook.com/bunastarea>
- 2) COLESNICOVA, Tatiana; GUTIUM, Mircea / Pagina oficială a Proiectului PS pe Telegram „Bunăstarea populației” / Disponibil la: <https://t.me/bunastare>
- 3) COLESNICOVA, Tatiana, CIOBANU, Mihail. Tendințe în economia Moldovei. Sectorul social. Nr.47 (trim.III) 2022. Ch.: Complexul Ed. al INCE, 2023. ISSN 1857-3126 (rom.). - 93 p., p.19, 60-67, 88-91 (rom.) <https://doi.org/10.36004/nier.met.2023.47> Disponibil: <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1718>
- 4) COLESNICOVA, Tatiana, CIOBANU, Mihail. Tendințe în economia Moldovei. Sectorul social. Nr.48 (trim.IV) 2022. Ch.: Complexul Ed. al INCE, 2023. ISSN 1857-3126 (rom.). - 108 p., p.19-20, 67-76, 101-106 (rom.) <https://doi.org/10.36004/nier.met.2023.48> Disponibil: <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/1819>
- 5) COLESNICOVA, Tatiana, CIOBANU, Mihail. Tendințe în economia Moldovei. Sectorul social. Nr.49 (Sem.I) 2023. Ch.: Complexul Ed. al INCE, 2023. ISSN 1857-3126 (rom.). - 110

p., p.25, 74-79, 105-108 (rom.) <https://doi.org/10.36004/nier.met.2023.49> Disponibil: <http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2142>

6) COLESNICOVA, Tatiana/ ВУАРР / Учени от Молдова бяха специални гости на Международната научно-практическа конференция „България на регионите 2023“ / Disponibil la: <https://uard.bg/bg/news/view/1156>

13. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului (opțional)

La etapa anului 2023 a proiectului nu au fost susținute teze de doctorat/postdoctorat.

14. Materializarea rezultatelor obținute în proiect (cu specificarea aplicării în practică)

➤ Organizarea manifestărilor științifice

- 1) Sesiunea științifică „*Protecția socială a populației în contextul provocărilor actuale*” în cadrul Conferinței Internaționale Științifico-Practice „CREȘTEREA ECONOMICĂ ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII”, ediția a XVII-a, 12-13 octombrie 2023. <https://ince.md/ro/noutci-i-evenimente/seminare-si-conferince/1518-conferinca-tiincifico-practic-internacional-cresterea-economic-n-condiuiile-globalizrii-edicia-a-xvii-ea.html>
- 2) Lecția publică în cadrul seminarului științific „*Социально-экономические аспекты обеспечения гендерного равенства*” / „*Aspectele social-economice ale asigurării egalității de gen*” / Secția „Cercetări sociale și nivelul de trai” a Institutului Național de Cercetări Economice al ASEM și Departamentul de socio-economie a muncii al Institutului de Economie și Prognoză al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei / 16 noiembrie 2023. Participanți cu prezență fizică: 23 persoane, cu prezență online: 27 persoane. Link la informație post eveniment : https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid02eUDqsFnHgAWrkPQEdYnoDiMgLF17CDkMJQ5qGvXvqd6Gp9MkmpMUSniq16Mxt6aA1&id=100078991493780&mibextid=Nif5oz Link youtube a înregistrării evenimentului: <https://www.youtube.com/watch?v=xsXNCJ3VAzU>
- 3) Masa rotundă „*Accesul populației la serviciile de infrastructură socială: probleme și instrumente inovatoare*” / Secția „Cercetări sociale și nivelul de trai” a Institutului Național de Cercetări Economice al ASEM / 30 noiembrie 2023. Numărul de participanți: cu prezență fizică – 49 persoane, cu prezență online – 25 persoane. Numărul de prezentări – 4. Link la informație post eveniment : https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0KLEDEWZZ9AJ2xDWnu1aXAnJ3Lqptg8ce4tfVVi3FSGHDRzmXcCxi2P1Uo6EhqtXsjl&id=100078991493780&mibextid=Nif5oz Link youtube a înregistrării evenimentului: https://www.youtube.com/watch?v=GMX2w1_Ti0o

15. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei

- Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor (Opțional)

Model: Nume, prenume / Evenimentul (conferință, consiliu de susținere etc.) / Perioada / Calitatea (membru, președinte ș.a.)

- 1) CIOBANU, Mihail / Conferința Internațională Științifico-Practică, Ediția a XVII-a, „Creșterea economică în condițiile globalizării”, Institutul Național de Cercetări Economice, 12-13 octombrie 2023, Chișinău, 2023/ Ianuarie-Octombrie 2023 / Membru

- al Comitetului organizatoric
- 2) COLESNICOVA, Tatiana / 5th International Student Symposium "Experience. Knowledge. Contemporary Challenges", ARTIFEX University, Bucharest, Romania / 23.05.2023 / Membru al Comitetului științific
 - 3) COLESNICOVA, Tatiana / International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Management of Public Policies: National Selfishness vs. Planetary Responsibility”, ARTIFEX University, Bucharest, Romania / 18-19.05.2023 / Membru al Comitetului științific
 - 4) COLESNICOVA, Tatiana / Conferința Științifico-Practică Internațională "Dezvoltare economică și cercetare", Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova / 21-23 iunie 2023 / Membru al Comitetului științific
 - 5) COLESNICOVA, Tatiana / Membru al seminarului științific de profil INCE
 - 6) COLESNICOVA, Tatiana / Conferința Internațională Științifico-Practică "Creșterea economică în condițiile globalizării", Ediția a 17-a / 12-13 Octombrie 2023 / Moderator al Sesiunii IV „Protecția socială a populației în contextul provocărilor actuale”
 - 7) COLESNICOVA, Tatiana / Conferința Internațională Științifico-Practică, Ediția a XVII-a, ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, Institutul Național de Cercetări Economice, 12-13 octombrie 2023, Chișinău, 2023/ Ianuarie-Octombrie 2023 / Membru al Comitetului organizatoric
 - 8) DOGA, Valeriu / Comisia pentru acordarea titlului de profesor universitar Dnei Trofimov Victoria la Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere" / Membru
 - 9) DOGA, Valeriu / Membru al seminarului științific de profil INCE
 - 10) DOGA, Valeriu / Seminarul Științific de Profil ASEM privind examinarea tezei de doctorat în economie „DEZVOLTAREA MANAGEMENTULUI SINERGIEI ÎN STRATEGIA COMPANIILOR DE CONSULTANȚĂ”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – RADOV Mariana, conducător științific – dr. hab., prof. univ., COTELNIC Ala / 05.06.2023 / Membru
 - 11) ROJCO, Anatolii / Membru al seminarului științific de profil INCE
 - 12) COLESNICOVA, Tatiana / Expert MEC pentru proiecte științifice
 - 13) TIMUȘ, Angela / Expert evaluator la expoziția internațională IDEA ASEM
 - 14) TIMUȘ, Angela / Expert MEC pentru proiecte științifice
 - 15) TIMUȘ, Angela / Membru al Comisiei de profil ANACEC
 - 16) TIMUȘ, Angela / 5th International Student Symposium "Experience. Knowledge. Contemporary Challenges", ARTIFEX University, Bucharest, Romania / 23.05.2023 / Membru al Comitetului științific
 - 17) TIMUȘ, Angela / International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Management of Public Policies: National Selfishness vs. Planetary Responsibility”, ARTIFEX University, Bucharest, Romania / 18-19.05.2023 / Membru al Comitetului științific
 - 18) TIMUȘ, Angela / Membru al seminarului științific de profil INCE
 - 19) TIMUȘ, Angela / Președintele Comisiei de experți ANACEC
 - 20) TIMUȘ, Angela / Consiliului științific specializat D 521.03-23-8 instituit în vederea susținerii publice a tezei de doctorat ”Perfecționarea cadrului de supraveghere în scopul

- menținerii stabilității sistemului bancar din Republica Moldova” elaborată de Fala Victoria / Academiei de Studii Economice a Moldovei / 29 septembrie 2023 / Secretar
- 21) TIMUȘ, Angela / Conferința Internațională Științifico-Practică, Ediția a XVII-a, ”Creșterea economică în condițiile globalizării”, Institutul Național de Cercetări Economice / 12-13 octombrie 2023, Chișinău, 2023 / Ianuarie-Octombrie 2023 / Vicepreședinte al Comitetului organizatoric
 - 22) TIMUȘ, Angela / Conferința Științifică Națională „Științele economice contemporane: procese și contribuții” / Școala doctorală Științe Economice a USM / 14-15.09.2023 / Membru al Comitetului științific și al Comitetului organizatoric
 - 23) TIMUȘ, Angela / Conferința Științifică Națională „Științele economice contemporane: procese și contribuții” / Școala doctorală Științe Economice a USM / 14-15.09.2023 / Moderator al Atelierului Științific Integrativ de Finanțe: Explorând Diversitatea și Inovația în Sfera Financiară
 - 24) TIMUȘ, Angela / Conferința Științifică Internațională „Modern paradigms in the development of the national and world economy” / Facultatea Științe Economice a USM / 14-15.09.2023 / Membru al Comitetului științific
- Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale (Opțional)
- Model: Nume, prenume / Revista / Calitatea (membru/redactor/recenzent oficial)
- 1) CIOBANU, Mihail / International Scientific-Practical Conference ”ECONOMIC GROWTH IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION”, XVIIth Edition, October 12-13, 2023, Conference proceedings, Volume II / Redactor
 - 2) COLESNICOVA, Tatiana / Revista științifică internațională „Информация и инновации” / Recenzent
 - 3) GUTIUM, Tatiana / Revista științifică internațională „Информация и инновации” / Recenzent
 - 4) DOGA, Valeriu / Revista științifică internațională „Информация и инновации” / Recenzent
 - 5) TIMUȘ, Angela / Revista științifică internațională „Информация и инновации” / Recenzent
 - 6) TIMUȘ, Angela / Revista teoretico-științifică „Economie și Sociologie” / Membru al colegiului de redacție
 - 7) TIMUȘ, Angela / Financial Studies/ Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" / Membru al colegiului de redacție
 - 8) TIMUȘ, Angela / Journal of Financial and Monetary Economics / Centrul de Cercetări Financiare și Monetare "Victor Slăvescu" / Membru al colegiului de redacție
- Recenzenți
- 1) COLESNICOVA, Tatiana. Recenzie la PROIECT INVESTIȚIONAL de tip model pentru sectorul agrar – înființarea unei livezi de cais, autor Iatisin T., elaborat în cadrul Programului de Stat „Elaborarea instrumentelor economice noi de evaluare și stimulare a competitivității agriculturii Republicii Moldova pentru anii 2020 - 2023” (cifrul - 20.80009.0807.16)
 - 2) DOGA, Valeriu. Recenzent la teză de doctorat în economie ”POLITICI MANAGERIALE DE DIMINUARE A EXCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de

activitate, pretendent la titlul științific – HEGHEA Ecaterina, conducător științific – dr., conf. cerc. ROJCO Anatolii. 18.05.2023.

- 3) DOGA, Valeriu. Recenzent la teză de doctorat în economie „STRATEGII INVESTIȚIONALE DE MODERNIZARE A SECTORULUI VITIVINICOL”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – IAȚIȘIN Tatiana, conducător științific – dr., conf. cerc. TIMUȘ Angela. 6.06.2023.
- 4) DOGA, Valeriu. Recenzent la teză de doctorat în economie „STRATEGII DE MODERNIZARE A SECTORULUI AGRICOL AL REPUBLICII MOLDOVA” specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – LUCAȘENCO Eugenia, conducător științific – dr., conf. cerc. STRATAN Alexandru. 25.08.2023.
- 5) GUTIU, Tatiana. Revista “Economy and sociology”, categoria „B+”. (Elaborarea recenziei pentru articolul științific „Export of tourist services of Belarus to China within the framework of bilateral relations” prezentat pentru publicare în revista “Economy and sociology”, categoria „B+” (10.02.2023)).
- 6) TIMUȘ, Angela. Recenzent la teză de doctorat în economie ”POLITICI MANAGERIALE DE DIMINUARE A EXCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – HEGHEA Ecaterina, conducător științific – dr., conf. cerc. ROJCO Anatolii. 01.02.2023.
- 7) TIMUȘ, Angela. Recenzie la monografia ”Conturile Naționale de Transfer ale Republicii Moldova: metodologie, rezultate, aplicații”, autor PROHNIȚCHII Valeriu.
- 8) TIMUȘ, Angela / Referent oficial în cadrul Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat a dnei Mazăre Silvia, ”Impactul fondurilor europene asupra dezvoltării rurale în România”, 28.02.2023 Universitatea de Studii Politice și Economice Europene "Constantin Stere";

➤ Altele

- 1) CIOBANU, Mihail. Ședința extinsă a secțiilor Cercetări Financiare și Monetare și Cercetări Sociale și Nivelul de Trai a tezei de doctorat în economie ”MANAGEMENTUL INVESTIȚIILOR ENERGIEI REGENERABILE ÎN REPUBLICA MOLDOVA”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – NASALCIUC Irina, conducător științific – dr., conf. cerc. TIMUȘ Angela. 01.02.2023. Secretar
- 2) CIOBANU, Mihail. Ședința extinsă a secțiilor Cercetări Financiare și Monetare și Cercetări Sociale și Nivelul de Trai a tezei de doctorat în economie ”POLITICI MANAGERIALE DE DIMINUARE A EXCLUZIUNII SOCIALE A PERSOANELOR VÂRSTNICE”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – HEGHEA Ecaterina, conducător științific – dr., conf. cerc. ROJCO Anatolii. 01.02.2023. Secretar
- 3) COLESNICOVA, Tatiana. Punctul de contact Euraxess INCE
- 4) HEGHEA, Ecaterina. Ședința secției Economie Agroalimentară și Dezvoltare Rurală privind examinarea tezei de doctorat în economie „STRATEGII INVESTIȚIONALE DE MODERNIZARE A SECTORULUI VITIVINICOL”, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate, pretendent la titlul științific – IAȚIȘIN Tatiana,

conducător științific – **dr., conf. cerc.** TIMUȘ Angela. 6.06.2023. Secretar

16. Concluzii

Se recomandă reducerea proceselor de raportare/aprobare a modificărilor echipei de proiect, când acestea se referă doar la norma salarială a membrilor echipei proiectului (spre exemplu, în legătură cu concediile de maternitate, obținerea titlului de doctor etc.) și la modificarea devizului de cheltuieli atunci când acestea sunt determinate de motive firești (spre exemplu, în cazul indemnizației legate de incapacitatea temporară de muncă etc.).

Conducătorul de proiect COLESNICOVA Tatiana

Data: 12.01.2024

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023**Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova cu cifrul 20.80009.0807.29****Cifrul proiectului 20.80009.0807.29**

RO: În anul 2023 proiectul 20.80009.0807.29 „Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova” s-a axat pe aplicarea instrumentelor inovatoare orientate pe sporirea accesului populației la serviciile de infrastructură socială, bazată pe 2 etape: 1) Analiza și identificarea problemelor privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială și 2) Elaborarea instrumentelor inovatoare privind sporirea accesului populației Republicii Moldova la serviciile infrastructurii sociale.

În urma analizei accesului populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială, și anume la educație și sănătate, accesul public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sistemele de alimentare cu gaze naturale, sistemele de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului au fost identificate soluții menite să faciliteze și să îmbunătățească calitatea și accesul la aceste servicii. Accesibilitatea populației la serviciile de infrastructură socială depinde atât de nivelul de bunăstare al populației, cât și de mediul de reședință.

În cadrul cercetării au fost realizate 2 chestionare privind: 1) accesul populației Republicii Moldova la serviciile locativ-comunale și la compensarea resurselor energetice consumate în perioada rece aa.2022-2023 și 2) evaluarea accesibilității populației Republicii Moldova la infrastructura educațională și cea medicală.

Rezultatele principale ale proiectului s-au soldat cu un șir de recomandări specifice. Astfel, îmbunătățirea infrastructurii educaționale necesită aplicarea următoarelor măsuri: renovarea căminelor, optimizarea condițiilor igienice, dotarea cu tehnologie de ultimă oră a cabinetelor, reevaluarea cadrului profesoral și a curriculum-ului, digitalizarea proceselor educaționale, locuri în cămine pentru studenții la studii cu frecvență redusă, reparația cosmetică în auditorii, dezvoltarea programelor de acumulare a informației în teren din anumite instituții.

Accesibilitatea populației la serviciile locativ-comunale fiind o problemă complexă, a fost evaluată atât din punct de vedere al accesibilității fizice, cât și economice. În nici o altă țară UE nu există o povară atât de mare asupra bugetelor gospodăriilor casnice la plata serviciilor comunale ca în Republica Moldova, având drept motiv stabilirea unor tarife ridicate pentru aceste servicii. Serviciile locativ-comunale fiind un bun social cu impact asupra calității vieții populației, necesită reglementarea de stat la stabilirea tarifelor și asistența păturilor vulnerabile la plata acestora.

Calitatea scăzută a serviciilor de asistență medicală și inechitatea existentă în accesul populației la aceste servicii au determinat elaborarea unor recomandări de sporire a performanței sistemului de sănătate din Moldova, și anume: modernizarea în continuare a sistemului informațional; sporirea accesibilității serviciilor medicale primare esențiale; creșterea calității asistenței medicale; promovarea campaniilor de vaccinare și imunizare în masă; majorarea bunăstării populației, reducerea sărăciei pentru a nu admite malnutriția.

Rezultatele cercetării obținute în cadrul proiectului Program de Stat au un conținut practic.

În cadrul implementării proiectului echipa a colaborat la nivel național și internațional cu diferite instituții: ministere de resort, instituții de cercetare, universități, etc. Totodată, au fost organizate 3 manifestări științifice: o lecție publică în cadrul seminarului științific, 1 masă rotundă, o secțiune în cadrul Conferinței INCE, publicarea a 40 de lucrări științifice la nivel național și internațional, inclusiv 3 în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 4 articole în reviste din străinătate recunoscute, 4 articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil (Categorie B) și 2 postere la saloanele de invenții.

Impactul științific, social și economic al rezultatelor obținute în Proiect reprezintă suportul semnificativ pentru argumentarea și elaborarea politicilor sociale în Republica Moldova.

ENG: In 2023, project 20.80009.0807.29 "Improving the mechanisms for applying innovative instruments aimed at sustainably increasing the welfare of the population of the Republic of Moldova" focused on the application of innovative instruments aimed at increasing the population's access to social infrastructure services, based on 2 stages: 1) Analysis and identifying the problems regarding the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure branches and 2) Developing innovative instruments regarding increasing the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure.

Following the analysis of the access of the population of the Republic of Moldova to the services of the social infrastructure branches, namely to education and health, public access to the water supply and sewage system, natural gas supply systems, home heating systems in the cold period of the year solutions aimed at facilitating and improving the quality and access to these services have been identified. The population's accessibility to social infrastructure services depends both on the level of welfare of the population and on the residence area.

As part of the research, 2 questionnaires were carried out regarding: 1) the access of the population of the Republic of Moldova to housing and communal services and the compensation of energy resources consumed in the cold period of 2022-2023 and 2) the evaluation of the accessibility of the population of the Republic of Moldova to the educational and medical infrastructure.

The main results of the project were followed by a series of specific recommendations. Thus, the improvement of educational infrastructure requires application of the following measures: renovation of dormitories, optimization of hygienic conditions, endowment of state-of-the-art technology in the offices, re-evaluation of teaching staff and curriculum, digitization of educational processes, places in dormitories for part-time students, cosmetic repair in auditoriums, development of information accumulation programs on the field from certain institutions.

The population's accessibility to housing-communal services being a complex problem was evaluated both from the point of view of physical and economic accessibility. In no other EU country is there such a large burden on household budgets when paying for communal services as in the Republic of Moldova, due to the establishment of high tariffs for these services. Housing-communal services being a social good with an impact on the quality of life of the population require state regulation when setting tariffs and assistance to vulnerable people in paying them.

The low quality of healthcare services and the existing inequity in the population's access to these services determined the elaboration of some recommendations to increase the performance of the healthcare system in Moldova, namely: the further modernization of the information

system; increasing the **accessibility of essential** primary medical services; increasing the quality of medical assistance; **promotion of mass** vaccination and immunization campaigns; increasing the welfare of the population, **reducing poverty** in order not to admit malnutrition.

The research results obtained within the State Program project have a practical content.

During the implementation of the project, the team collaborated at national and international level with various institutions: relevant ministries, research institutions, universities, etc. At the same time, 3 scientific events were organized: a public lesson in the scientific seminar, 1 round table, a section in the NIER Conference, the publication of 40 scientific papers at the national and international level, including 3 in journals from the Web of Science and SCOPUS, 4 papers in recognized foreign journals, 4 papers in journals from the National Register of profile journals (Category B) and 2 posters at invention salons.

The scientific, social and economic impact of results obtained in the Project represents a significant support for the argumentation and elaboration of social policies in the Republic of Moldova.

Conducătorul de proiect / COLESNICOVA Tatiana

Data: 12.01.2024

LȘ

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat**

Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova cu cifrul 20.80009.0807.29

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. COLESNICOVA T., NAVAL E., CIOBANU Gh. *Estimation of some aspects of gender equality on the labour market using methods of multiple linear regression and ANOVA*. In: Romanian Statistical Review nr. 4 / 2022. December 20, 2022, pp.68-80. Romanian Statistical Review is indexed in five international databases - has been accepted for coverage in the Web Of Science Core Collection – Emerging Sources Citation Index (ESCI), RePEc, DOAJ, Index COPERNICUS, EBSCO, a Clarivate Analytics database. Journal Impact Factor for 2022: 0,3. <https://www.revistadestatistica.ro/2022/12/estimation-of-some-aspects-of-gender-equality-on-the-labour-market-using-methods-of-multiple-linear-regression-and-anova/>, https://www.revistadestatistica.ro/wp-content/uploads/2022/12/A4-RRS-4_2022.pdf
2. GUTIU, Tatiana, GOJAEVA, Elmira, HUSEYNOVA, Shahla. Social exclusion and poverty in the European Union and candidate countries. *In: Cogito Multidisciplinary Research Journal*, 2023, vol. XV, no. 2/June, pp. 124-145. ISSN 2068-6706. BDI: SCOPUS, EBSCO, PROQUEST, CEEOL, INDEX COPERNICUS, HEINONLINE, DOAJ, ULRICH'S PERIODICALS DIRECTORY, CNCS recognized. Impact Factor: 0,271 http://cogito.ucdc.ro/COGITO_JUNE_2023.pdf#page=124
3. IAȚIȘIN, Tatiana; CIOBANU, Mihail; TIMUȘ, Angela. Profitability of production of table grapes in Republic of Moldova. In: *Management and Economics in Rural Areas: Scientific Papers Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development"*, Vol. 23, Issue 2/2023, ISSN 2284-7995, ISSN Online 2285-3952. International Database Indexing: Web of Science Core Collection (Emerging Sources Citation Index), Index Copernicus, CABI, DOAJ, PBN, Scipio, OCLC (WorldCat), Research Bible, Google Scholar. https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.23_2/Art33.pdf

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

4. BABIN A., COLESNICOVA T., TUTUNARU S. Developing the European Villages in the Republic of Moldova taken into account the Digital Economy Society Index (DESI). In: *Smart Cities and Regional Development (SCRD) Journal*, vol. 7, no. 2, pp. 39–47, Jun. 2023, doi: 10.25019/eeafre59. <https://scrd.eu/index.php/scrd/article/view/398/363>
5. GUTIU, Mircea. The new step in digitalization of economy. In: *The Journal Contemporary Economy*. 2023, Volume 8, Issue 2, pp. 6-11. ISSN 2537 – 4222. BDI: EconPapers (RePEc), IDEAS, BASE, SCPIO, OAJI, ResearchBib, CEEOL (Central and Eastern European Online Library), Index Copernicus International – ICI Journals Master List. http://www.revec.ro/images/images_site/articole/article_5ae1a9ae012f0162dd826515924a73e4.pdf
6. GUTIU, Tatiana. Accessibility and quality of healthcare service in the Republic of Moldova. In: *The Journal Contemporary Economy*. 2023, Volume 8, Issue 2, pp. 12-18. ISSN 2537 – 4222. BDI: EconPapers (RePEc), IDEAS, BASE, SCPIO, OAJI, ResearchBib, CEEOL (Central and Eastern European Online Library), Index Copernicus International – ICI Journals Master List. http://www.revec.ro/images/images_site/articole/article_0bc05f1a87204b2dad5b30696881f0c5.pdf
7. HEGHEA, Ecaterina. The impact of education on the reduction of the social exclusion of elderly persons from the labor market. In: *Euromentor Journal – Studies about education*. 2022, Volume XIII, No. 4/December 2022, pp. 79-90. ISSN 2068-780X. BDI: EBSCO, PROQUEST, INDEX COPERNICUS, CEEOL (recunoscute CNCS) și CEDEFOP, Ulrich’s Periodicals Directory https://euromentor.ucdc.ro/EUROMENTOR_DECEMBER_2022.pdf

4.3. în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

Categoria B

8. BALAN, Aliona. Social infrastructure – an important factor of regional development. În: *EcoSoEn*, 2023, nr. 2, pp. 5-11. ISSN 2587-344X. DOI: 10.54481/ecosoen.2023.2.01., categoria B. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/5-11_39.pdf
9. CIOBANU, Mihail. Situation of Refugees from Ukraine in the Republic of Moldova. In: *Intellectus*. 2022, nr. 2, pp. 137-142. ISSN 1810-7079.10.56329/1810-7087.22.2.14, categoria B. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/137-142_33.pdf
10. COLESNICOVA, Tatiana; BLYZNIUK, Viktoria. Comparative analysis of the main trends of gender equality in socio-economic sphere in Moldova and Ukraine. In: *Journal of Research on Trade, Management and Economic Development*. Category B. Volume 9. ISSUE 2(18)/2022, pp. 15-25. ISSN 2345-1424. E-ISSN 2345-1483. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/170917
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/15-25_8.pdf
11. RAILEAN V., TIMUȘ A. Estimarea costurilor producției științifice rezultate din proiecte din cadrul Programului de stat (2020-2023) din Republica Moldova. In: *Intellectus*, 2023, nr. 1, pp. 21-30. ISSN 1810-7079. DOI: 10.56329/1810-7087.23.1.03, categoria B. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/21-30_12.pdf

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

12. BALAN, Aliona. Educația incluzivă a persoanelor cu dizabilități în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova. În: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, conferința internațională, a XVIII-a ediție, 28 octombrie 2022. Iași: Performantica, 2022, vol. XLII, pp. 133-138. ISSN 2971-8740. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-133-138_0.pdf
13. CIOBANU, Mihail. Cultural voucher – a new instrument for bolstering cultural consumption in the Republic of Moldova. În: *International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Humanity is reshaping itself. Let's think beyond the Present”*, 11th Edition, 14th-15th December, 2022, Bucharest, Romania: ARTIFEX University, 2022, 557 p., pp. 436-447, ISBN 978 – 606 – 8716 – 69 – 5. http://dspace.ince.md/jspui/bitstream/123456789/1801/1/Cultural_voucher%E2%80%93a_new_instrument_for_bolstering_cultural_consumption.pdf
14. CIOBANU, Mihail. Peculiarities of organization of summer rest camps for children in the Republic of Moldova in the post-restrictive part of the pandemic period. În: *Tourism for sustainable future: Proceedings of the International Scientific Conference*, 18-19 May 2023, Tourism Department, Faculty of Economics, "St. Cyril and St. Methodius" University of Veliko Tarnovo, Bulgaria, AVANGARD PRIMA, Sofia, 2023, 873 p., pp. 803-812, ISBN: 978-619-239-887-3. <https://sites.google.com/view/conference-vtu-tourism/proceedings?authuser=0>
15. COLESNICOVA, T. Современные инструменты адресной социальной поддержки работников. In: *Актуальні проблеми та перспективи розвитку соціально-трудових відносин в умовах змін: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 9–10 вересня 2022 року) / за заг. ред. Костишиної Т. А., Степанової Л. В. Полтава: ПУЕТ, 2022. – 121 с. УДК 331.1:330:004.9(082), ISBN 978-966-184-439-0 p.24-31. http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12844/1/Актуальні_проблеми_теорії_та_практики_міжнародних_економічних_відносин_в_умовах_глобальної_трансформації.pdf
16. GUTIU, Mircea. Oportunitățile erei informaționale și vama digitală. In: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, conferința internațională, a XVIII-a ediție, 28 octombrie 2022. Iași: Performantica, 2022, vol. XLII, pp. 213-218. ISSN 2971- 8740. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-213-218.pdf
17. GUTIU, Mircea. Trecerea frontierei pentru solicitanții de azil. In: *International Symposium Experience. Knowledge. Contemporary Challenges „Humanity is reshaping itself. Let's think beyond the Present”*; 11th Edition, December 14th-15th, 2022. București: Editura „ARTIFEX”, 2022, pp. 505-511. ISBN 978-606-8716-69-5. http://dspace.ince.md/jspui/bitstream/123456789/1802/1/Trecerea_frontierei_pentru_solicita

[ntii de azil.pdf](#)

18. GUTIU, Tatiana. Sistemul de asigurări sociale și prestații sociale destinate persoanelor cu dizabilități din Moldova. In: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, conferința internațională, a XVIII-a ediție, 28 octombrie 2022. Iași: Performantica, 2022, vol. XLII, pp. 219-227. ISSN 2971-8740. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-219-227.pdf
 19. ROJCO, Anatolii, HEGHEA, Ecaterina. Asigurarea sustenabilității funcționării sistemului de pensii din Republica Moldova. In: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a Euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*, conferința internațională, a XVIII-a ediție, 28 octombrie 2022. Iași: Performantica, 2022, vol. XLII, pp. 343-350. ISSN 2971- 8740. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/170385
 20. SAVCENCO, Silvia; CIOBANU, Mihail. Perspectivele dezvoltării homeschooling-ului în Republica Moldova. In: *Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere*. Vol.43, 28 octombrie 2022, Iași, România: Performantica, 2022, pp. 89-98. ISSN 2971 - 8740 ISSN-L 2971 – 8740. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-89-98_0.pdf
 21. ДОГА, В., ШАРА, Є. Особенности и классификационные признаки готовой продукции. In: *Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції : збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції*, Ірпінь – Берегово, 27–29 квітня 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. – 356 с., ISBN 978-966-337-691-2, УДК 339.9:341.24(06), ББК 65.5я431, стр. 333-338. <https://dpu.edu.ua/konferentsii>
 22. СЛЕСАР, Т., КОЛЕСНИКОВА, Т. Реформування єдиного соціального внеску: проблеми і наслідки. *Актуальні економічні, фінансові та правові питання в умовах євроінтеграції та глобальної конкуренції : збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції*, Ірпінь – Берегово, 27–29 квітня 2023. Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. – 356 с., ISBN 978-966-337-691-2, УДК 339.9:341.24(06), ББК 65.5я431, стр. 345-349. <https://dpu.edu.ua/konferentsii>
- 6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)
23. BALAN, Aliona. Impactul inegalității veniturilor asupra accesului la serviciile sociale. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Conference proceedings, Volume II, Chișinău: INCE, 2023, pp. 356-363. ISBN 978-9975-167-19-2. ISBN 978-9975-167-21-5 (PDF). DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.12>
<http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2184>
 24. BALAN, Aliona. The role of budgetary-fiscal policy in reducing revenue inequality in the Republic of Moldova. In: *Competitivitate și inovare în economia cunoașterii: conf. șt. intern.*, 23-24 septembrie 2022. Chișinău: ASEM, 2022, pp. 91-96, 0,6 c.a. ISBN 978-9975-3590-6-1. <https://doi.org/10.53486/cike2022.11>
https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/91-96_50.pdf
 25. CIOBANU, Mihail. Культурные ваучеры как средство облегчения доступа молодежи и

детей к культурным мероприятиям. In: *Știință, educație, cultură: conferință științifico-practică internațională*. Comrat: Tipografia A&V Poligraf, 2023, vol. 1 pp. 273-277, ISBN 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7.

<http://dspace.ince.md/xmlui/handle/123456789/1796>

26. COLESNICOVA, Tatiana, CIOBANU, Mihail, SAVCENCO, Silvia. Challenges to access educational institutions. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Conference proceedings, Volume II, Chișinău: INCE, 2023, pp. 398-407. ISBN 978-9975-167-19-2. ISBN 978-9975-167-21-5 (PDF). DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.19>
<http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2184>
 27. GUTIUM, Mircea. Digitalizarea serviciului public medical în Republica Moldova. In: *Știință, educație, cultură: conferință științifico-practică internațională*. Comrat: Tipografia A&V Poligraf, 2023, vol. 1, pp. 262-266. ISBN 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/262-266_28.pdf
 28. GUTIUM, Mircea. Perfecționarea managementului serviciului vamal. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Conference proceedings, Volume II, Chișinău: INCE, 2023, pp. 422-427. ISBN 978-9975-167-19-2. ISBN 978-9975-167-21-5 (PDF). DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.23>
<http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2184>
 29. GUTIUM, Tatiana, BALAN, Aliona. Provoacăările sistemului de sănătate din Republica Moldova. In: *Știință, educație, cultură: conferință științifico-practică internațională*. Comrat: Tipografia A&V Poligraf, 2023, vol. 1, pp. 103-108. ISBN 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/103-108_34.pdf
 30. ROJCO, Anatolii, HEGHEA, Ecaterina. Новые подходы к исследованию качества жизни сельского населения. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Conference proceedings, Volume II, Chișinău: INCE, 2023, pp. 313-322. ISBN 978-9975-167-19-2. ISBN 978-9975-167-21-5 (PDF). <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.3>
<http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2184>
 31. ROJCO, Anatolii, HEGHEA, Ecaterina. Оценка доступа населения Республики Молдова к системам водоснабжения и канализации. In: *Știință, educație, cultură: conferință științifico-practică internațională*. Comrat: Tipografia A&V Poligraf, 2023, vol. 1, pp. 252-256. ISBN 978-9975-83-254-0; 978-9975-83-255-7. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/252-256_23.pdf
 32. TIMUȘ, Angela, GUTIUM, Tatiana, TIMUȘ, Andrei. Impactul crizelor asupra sărăciei în muncă. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Conference proceedings, Volume II, Chișinău: INCE, 2023, pp. 344-355. ISBN 978-9975-167-19-2. ISBN 978-9975-167-21-5 (PDF). DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.11>
<http://dspace.ince.md/jspui/handle/123456789/2184>
- 6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională
- 6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

33. COLESNICOVA, T., IATISIN T. Wine tourism and wine tourist routes in Moldova. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції [«Технології харчових продуктів і комбікормів»], (Одеса, 26-28 вересня 2023 р.) /Одеськ. нац. технол. ун-тет. Одеса: ОНТУ, 2023. – 124 с., УДК 663/664, стр.98-100 <http://foodconf.ontu.edu.ua/zbirnik-tez-dopovidej/>

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

34. BALAN, Aliona. The impact of income inequality on access to social services. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 54. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.12>
35. COLESNICOVA, Tatiana, CIOBANU, Mihail, SAVCENCO, Silvia. Challenges to access educational institutions. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 59. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.19>
36. GUTIUM, Mircea. Improving management in customs services. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 60. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.23>
37. GUTIUM, Tatiana. Perspective directions of the population's access to healthcare services. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 53. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.10>
38. ROJCO, Anatolii, HEGHEA, Ecaterina. New approaches towards rural population's quality of life. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 49. ISBN 978-9975-167-06-2. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/49-2_0.pdf
39. TIMUȘ, Andrei. New platforms for financial inclusion of youth and immigrants. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 63. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.IV.2023.17.27>
40. TIMUȘ, Angela, GUTIUM, Tatiana. The impact of crises on in-work poverty. In: *Economic growth in the conditions of globalization, International Scientific-Practical Conference, 17th edition, October 12-13, 2023*. Book of abstracts. Chișinău: INCE, 2023, p. 54. ISBN 978-9975-167-06-2. DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cecg.2023.17.11>

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

41. COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN, Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia. Posterul REZULTATELE ȘTIINȚIFICE OBȚINUTE ÎN CADRUL PROIECTULUI PROGRAM DE STAT ”Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovaționale orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova”, 2nd edition of INTERNATIONAL EXHIBITION OF INNOVATION AND TECHNOLOGY TRANSFER Excellent IDEA, 19-21 September, 2023, Chisinau, Republic of Moldova <https://asm.md/sites/default/files/2023-09/Program%20Expozitia%20Internationala.pdf>
42. COLESNICOVA, Tatiana; ROJCO, Anatolii; DOGA, Valeriu; HEGHEA, Ecaterina; CIOBANU, Mihail; GUTIUM, Mircea; TIMUȘ, Angela; BALAN, Aliona; GUTIUM, Tatiana; TIMUȘ, Andrei; SAVCENCO, Silvia. Posterul pentru Expoziția Internațională Specializată INFOINVENT 2023, Ediția a XVIII-a, 22-24 noiembrie 2023, Compartimentul II. Proiecte de inovare și transfer tehnologic. Proiecte de cercetare. Monografii. Organizator: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI). Disponibil: <https://infoinvent.md/assets/files/inf/2.B.42.pdf>

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

- 10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)
- 10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)
- 10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

Dintre care 13 lucrări științifice în ediție.

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2023

Cifrul proiectului: 20.80009.0807.29

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	966,9		966,9
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	232,1		232,1
Servicii informationale	222210	1,0		1,0
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	31,8		31,8
Servicii de cercetări științifice	222930			
Servicii neatribuite altor aliniate	222990			
Indemn. pentru incapacitatea temporară de munca achitate din mijl. financiare ale angaj.	273500	5,4		5,4
Alte prestații sociale ale angajatorilor	273900		30,0	30,0
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea produselor alimentare	333110	1,6		1,6
Procurarea medicamentelor și materialelor sanitare	334110	3,6		3,6
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Total		1242,4	30,0	1272,4

Conducătorul organizației / STRATAN Alexandru

Contabil șef / COBUSCEAN Angela

Conducătorul de proiect / COLESNICOVA Tatiana

Data: 12.01.2024

LȘ

Componența echipei conform contractului de finanțare 2023

Cifrul proiectului 20.80009.0807.29

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Colesnicova Tatiana	1974	dr., conf.cercet.	0,50	02.01.2023	31.12.23
2.	Rojco Anatolii	1945	dr., conf.cercet.	1,00	02.01.2023	31.12.23
3.	Doga Valeriu	1950	dr. hab., prof. univ.	0,50	02.01.2023	31.12.23
4.	Gutium Tatiana	1965	dr.	1,00	02.01.2023	31.12.23
5.	Gutium Tatiana	1965	dr.	0,25	02.01.2023	31.12.23
6.	Timuș Angela	1973	dr., conf.cercet.	0,50	02.01.2023	31.12.23
7.	Gutium Mircea	1991	f-grad	0,50	02.01.2023	31.12.23
8.	Ciobanu Mihail	1990	f-grad	1,00	02.01.2023	31.12.23
9.	Ciobanu Mihail	1990	f-grad	0,25	02.01.2023	31.12.23
10.	Heghea Ecaterina	1986	f-grad	1,00	02.01.2023	31.12.23
11.	Savcenco Silvia	1973	f-grad	0,50	02.01.2023	31.12.23
12.	Timuș Andrei	1973	f-grad	0,50	02.01.2023	31.12.23
13.	Balan Aliona	1973	dr.	0,25	02.01.2023	31.12.23

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare - 27,3%

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	-	-	-	-	-

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor - 27,3%

Conducătorul organizației STRATAN AlexandruContabil șef COBUȘCEAN AngelaConducătorul de proiect COLESNICOVA TatianaData: 12.01.2024

LȘ

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ

1. **Nu vor fi examinate** rapoartele incomplete, fără toate semnăturile și parafa instituției și care nu corespund cerințelor de tehnoredactare (pct. 6).
2. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **pe animale** vor fi însoțite de avizul Comitetului de etică național/instituțional în corespundere cu HG nr.318/2019 *privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice* (https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro).
3. Rapoartele anuale privind implementarea proiectelor ce implică activități de cercetare **cu implicarea subiecților umani** vor fi însoțite de avizul Comitetului instituțional de etică a cercetării, în corespundere cu prevederile *Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologiei și medicinei*, adoptată la Oviedo la 04.04.1997, semnată de către RM la 06.05.1997, **ratificată prin Legea nr. 1256-XV din 19.07.2002, în vigoare pentru RM din 01.03.2003**) și a protocoalelor adiționale.
4. **Nu pot fi prezentate informații identice în Rapoartele anuale ale mai multor proiecte.**
5. Se acceptă publicațiile în care expres sunt stipulate datele de identificare ale proiectului (denumire și/sau cifrul).
6. **Cerințe de tehnoredactare a Raportului:**
 - a) Se va exclude textul în culoare roșie din raport, întrucât reprezintă precizări referitor la informația solicitată (de ex. *denumirea și cifrul, perioada de implementare a proiectului, anul/anii; nume, prenume; etc.*).
 - b) Câmpurile cu mențiunea „*opțional*” se completează dacă sunt rezultate ce se încadrează în activitățile respective. În absența rezultatelor, câmpurile rămân **necompletate (nu se exclud rubricile respective)**.
 - c) Raportul se completează cu caractere TNR – 12 pt, în tabelele referitor la buget și personal –11 pt; interval 1,15 linii; margini: stânga – 3 cm, dreapta – 1,5 cm, sus/jos – 2 cm.
 - d) **Copertarea se va face după modelul european – spirală.**

DECIZIA nr. 4/6
a Senatului extraordinar al ASEM
din 11.01.2024

Luând act de Raportul Științific pentru anul 2023 și Raportul Științific Final privind executarea proiectului de cercetare și inovare „*Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.29, prezentat de conducătorul proiectului dna Tatiana COLESNICOVA, dr., conf. cercet., Senatul ASEM constată că, pe parcursul anului 2023, au fost realizate integral toate obiectivele planificate.

Luând în considerație cele menționate mai sus, dar și obiectivele și acțiunile planificate pentru anul 2023, eforturile echipei de cercetare au determinat următoarele rezultate:

Cercetările etapei anului 2023 s-au axat pe analiza și identificarea problemelor privind accesul populației Republicii Moldova la serviciile ramurilor de infrastructură socială.

Astfel, au fost analizate problemele asociate accesului la serviciile de infrastructură socială, cu accent pe educație și sănătate, accesul public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului, în Republica Moldova și identificate soluții menite să faciliteze și să îmbunătățească calitatea și accesul la aceste servicii.

Analiza practicii internaționale a arătat că țările, care se confruntă cu această problemă, efectuează diverse reforme. Una din programele promovate pentru a eficientiza serviciile de sănătate prestate este programa P4P (plată pentru performanță). În contextul sporirii performanței sistemului de îngrijire al sănătății este necesar de identificat problemele utilizării sistemului informațional, ceea ce va ajuta utilizatorii să-și sporească eficiența. În baza rezultatelor cercetării, au fost elaborate următoarele recomandări de sporire a performanței Sistemului de Sănătate din Moldova: modernizarea în continuare a sistemului informațional; sporirea accesibilității serviciilor medicale primare esențiale; creșterea calității asistenței medicale; promovarea campaniilor de vaccinare și imunizare în masă; majorarea bunăstării populației, reducerea sărăciei pentru a nu admite malnutriția.

În perioada anilor 2020-2023 în cadrul proiectului de cercetare au fost realizate mai multe activități privind realizarea obiectivelor propuse, după cum urmează:

În anul 2020:

1. Elaborarea abordărilor metodologice privind cercetarea bunăstării populației și adaptarea sistemului de indicatori utilizat în practica mondială la condițiile Republicii Moldova.
2. Identificarea instrumentelor inovatoare și aplicarea acestora pentru creșterea veniturilor orientate spre reducerea nivelului de sărăcie și excluziunii sociale.
3. Evaluarea dinamicii nivelului și structurii veniturilor disponibile și a cheltuielilor de consum ale populației.
4. Analiza comparativă a nivelului și structurii veniturilor disponibile și a cheltuielilor de consum în Republica Moldova și în țările UE.
5. Evaluarea nivelului și structurii consumului de bunuri materiale și servicii de către populație.
6. Determinarea factorilor de vulnerabilitate și identificarea celor mai vulnerabile categorii ale populației.
7. Perfecționarea mecanismelor de creștere a veniturilor populației prin aplicarea instrumentelor inovatoare orientate spre majorarea salariilor.
8. Aplicarea instrumentelor inovatoare axate pe creșterea veniturilor din activități economice.

În anul 2021:

1. Elaborarea abordărilor metodologice privind cercetarea inegalității în bunăstarea populației.
2. Evaluarea posibilității de aplicare a sistemului de indicatori ai inegalității utilizat în practica mondială în condițiile Republicii Moldova.
3. Evaluarea dinamicii principalilor indicatori ai inegalității în bunăstarea populației.
4. Analiza comparativă a indicatorilor inegalității economice în Republica Moldova și în țările UE.
5. Elaborarea mecanismului privind reducerea inegalității veniturilor populației prin creșterea salariului minim garantat de stat, pensiilor și diverselor prestații sociale.
6. Evaluarea impactului implementării standardelor sociale minime mai sporite asupra reducerii inegalității veniturilor.
7. Perfecționarea sistemului de impozitare a veniturilor persoanelor fizice prin creșterea sumei neimpozabile a venitului.
8. Evaluarea impactului implementării scării progresive de impozitare a veniturilor persoanelor fizice asupra reducerii inegalității veniturilor.

În anul 2022:

1. Efectuarea evaluării actelor legislative și normative de reglementare a activității sistemului de asistență socială a populației în depășirea situației de risc și contribuirea la reducerea sărăciei și asigurarea egalității de șanse pentru categoriile vulnerabile.
2. Efectuarea analizei numărului de beneficiari ai suportului financiar și a diferitelor tipuri de servicii sociale, precum și mărimii prestațiilor sociale pentru fiecare categorie social-vulnerabilă: a) populația cu venituri mici; b) persoanele vârstnice; c) familiile cu copii în situație de risc; d) persoane cu dizabilități.
3. Diseminarea rezultatelor proiectului și alte activități.
4. Dezvoltarea principalelor direcții de perfecționare a sistemului de pensii, indemnizații și alte beneficii sociale de stat.
5. Elaborarea recomandărilor privind modernizarea mecanismului de protecție socială prin aplicarea instrumentelor inovaționale.
6. Diseminarea rezultatelor proiectului și alte activități.

În anul 2023:

1. Evaluarea infrastructurii sociale care reprezintă construcția de întreținere a unor facilități care susțin serviciile sociale. Tipurile de infrastructură socială includ asistența medicală (centre ale medicilor de familie, spitale), educația (grădinițe și școli), gospodăria locativ-comunale.
2. Evaluarea situației și elaborarea indicatorilor în domeniul accesului public la sistemul de aprovizionare cu apă și canalizare, sisteme de alimentare cu gaze naturale, sisteme de încălzire a locuințelor în perioada rece a anului și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale. Identificarea instrumentelor inovaționale orientate spre creșterea accesului populației la sistemul de servicii locativ-comunale și accesul la infrastructura tehnologiilor informaționale.
3. Evaluarea situației în domeniul accesului la serviciile de educație pentru categoriile vulnerabile ale populației: copii din mediul rural, în special din familii social defavorizate; copii cu dizabilități; copii ai căror părinți sunt plecați în străinătate; tinerii din mediul rural; persoane în etate.

În urma celor menționate, Senatul ASEM

DECIDE:

1. A aproba rezultatele activității de cercetare științifice în anul 2023 în cadrul proiectului de cercetare și inovare „Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovaționale orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.29, prezentat de conducătorul proiectului dna Tatiana COLESNICOVA, dr., conf. cercet.

2. A aproba rezultatele activității de cercetare științifice în perioada anilor (2020- 2023) în cercetare și inovare „Perfecționarea mecanismelor de aplicare a instrumentelor inovatoare orientate spre creșterea durabilă a bunăstării populației Republicii Moldova”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 20.80009.0807.29, prezentat de conducătorul proiectului dna Tatiana COLESNICOVA, dr., conf. cercet.

3. A transmite Raportul Anual însoțit de decizia Senatului ASEM către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare din Republica Moldova până la 15 ianuarie 2024 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice). (responsabil: directorul de proiect).

4. A transmite Raportul Final însoțit de decizia Senatului ASEM către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare din Republica Moldova până la 15 ianuarie 2024 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice) (responsabil: directorul de proiect).

5. A publica în Acces Deschis raportul anual al proiectului pe pagina oficială a ASEM în termen de 3 zile. (responsabili: directorul de proiect, direcția tehnologiei informaționale).

Președintele Senatului ASEM
dr. hab. prof. univ.,
membru corespondent al ASM

Secretar științific
al Senatului ASEM

Alexandru STRATAN

Diana BRAGOI